

פניני הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

24

ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

המקובל הרב שאול דוד חי מועלם זצ"ל - נולד בשנת ה'תר"ע (1910) בבגדאד. באותה התקופה מקובלים רבים צמחו שם. בצעירותו למד בת"ת שבעירו שייסד הגאון הגדול ריש גלותא רבינו עבדאללה סומך זצ"ל ותלמידיו הגדולים. בילדותו ובנערותו למד אצל רבי מנשה אלכאתב זצ"ל. עם סיום לימודיו התורניים רצה ליהנות מיגיע כפיו ולכן עסק בפקידות אצל סוחר בדים. בהמשך התמחה בחייטות. בכל זמן פנוי שהיה לו שקד על התורה הקדושה. במשך שנתיים למד אצל המקובל האלוקי חכם יהודה פתיה זצ"ל, שהיה מגדולי המקובלים בבגדאד באותם הימים, ואף זכה ללמוד איתו ביחידות ביום שבת קודש ובמוצאי שבת. בשנת ה'תרצ"ה (1935) סמך חכם יהודה פתיה את רבינו לרב בטרם עלה לארץ. בשנת ה'תש"י (1950) עלה לארץ עם אשתו, שלושת בניו ושלוש בנותיו. הוא התגלגל ממקום למקום במעברות השונות, עד שהגיע למעברת תלפיות בירושלים. בשנים אלו עבד מעט בשעות המאוחרות של הלילה בצמצום הכרחי כדי לפרנס את משפחתו ושאר הזמן עסק בתורה הקדושה בנגלה ובנסתר.

עוד בנעוריו כיתת את רגליו לספריות הגדולות של רבני בבל והעתיק מהכתבים שהשאירו אחריהם. באופן זה הציל כמה חיבורים. בעלותו לארץ הביא עמו את ספרייתו וכתבי יד רבים, ובהם כתבים בקבלה. בימי העניות הקשה ששררה בארץ לקח על עצמו לערוך ולהדפיס את ספרי הגאון המופלא רבי אליהו מני כאשר ילדיו סייעו לו והגדול שבהם היה אז כבן י"ג שנה. רבינו הוציא לאור את הספרים 'מזכיר שלום', 'ברכת אליהו' ו'מעיל אליהו' וכן זכה להוציא את הספר 'שם משמעון' לגאון המקובל רבי שמעון אהרן אגסי ואת 'בן איש חיל' של מרן הגאון הגדול חכם יוסף חיים. הוצאת הספרים הייתה משימה קשה ביותר, כיוון שהכתבים הרבים היו בכתב יד ללא טיפול ושמירה, מפוזרים ומפורדים והיה צריך להשקיע עמל רב ועצום יומם ולילה במשך חודשים רבים. את כל הוצאות הדפוס של ספר 'בן איש חיל' ח"ג וספר 'מלאך הברית' גייס בעצמו ובעזרת בניו.

עם יסודה של ישיבת 'פורת יוסף' בעיר החדשה הצטרף רבינו לקבוצה מצומצמת של גדולי המקובלים. שם למד כעשר שנים ועלה והתעלה בלימוד הקבלה. הצטיין ברוחב ידיעותיו בכל ספרי האריז"ל ומרן הרש"ש בהקדמותיו ובסידוריו והמפרשים ובספרים 'תורת חכם', 'יפה שעה', 'שמן ששון' ו'בית לחם יהודה' והיה זוכר את דבריהם בעל פה וכשהיו מתקשים בדבר מה, היה אומר בעל פה את התירוצים שנאמרו בספרי המפרשים. בשנת ה'תשכ"ג (1963) ייסד ישיבה ללימוד הקבלה על שם מרן הגאון המקובל האלוקי חכם יוסף חיים זלה"ה, ישיבת 'בן איש חיל'. בשנת ה'תשכ"ט (1969) חלה, אך המשיך בסדרי לימודו ובתפילותיו, ובשנת ה'תשל"ח (1978) הקים מכספו קרן גמ"ח לנזקקים. אף כשחלה המשיך למסור את שיעוריו בישיבה עד יומו האחרון ממש. אופיו היה עדין, שקט, נוח לבריות ולא הרים את קולו. תפילותיו ובקשותיו לא פסקו והחזיר רבים לאבינו שבשמיים. נפטר ב-ו' במרחשוון ה'תשל"ט (1978). חי כ-68 שנים. ציונו בהר הזיתים בירושלים.

סבו (מצד אביו): רבי סלימאן (שלמה). **אביו:** רבי משה. **אמו:** מרת שמחה. **אשתו:** מרת סלימה. **בניו:** רבי אורי, רבי יהודה, רבי יצחק. **מרבתי:** המקובלים רבי יהודה פתיה, רבי אפרים הכהן זלכה ורבי מנשה אלכאתב. **מתלמידיו:** רבי יוסף שני שבת. **מספריו:** ילחם אבירים - פירוש על אדרא דמשכנא וספרא דצניעותא.

על ענותנותו העצומה ועל העובדה, כי רבינו הסתיר את ידיעותיו מכולם ואפילו מבני משפחתו ניתן ללמוד מהסיפור המופלא הבא: בשנת ה'תש"ב (1942) נפטר רבו הנערץ, הגאון המקובל הרב יהודה פתיה זצ"ל בארץ ישראל. רבינו נשא הספד מר ביום השיבעה בבבל לפני קהל מתלמידיו ומעריצי הרב. כאן התגלה ברבים לראשונה, כי רבינו חכם, מבין ובקי בתורת הקבלה. מכיוון שרבינו הצליח להצניע את עצמו בעבר אפילו מבני משפחתו, רבים התפלאו, כשנוכחו לדעת את גדלותו העצומה בתורה.

בשנת ה'תשכ"ג רבינו ביקש לייסד ישיבת מקובלים על שם מרן הגאון המקובל האלוקי חכם יוסף חיים. לאחר חיפושים רבים אחר מקום מתאים נקבע מקום הישיבה בביה"כ הגורג'ים ברחוב 'חפץ חיים' בשכונת 'זכרון משה' בירושלים. מקום זה שימש בעבר כישיבת מקובלים עוד לפני שנת ה'תש"ח. היתה זו משימה קשה ביותר בגלל קשיים כספיים שהיו לרבינו באותם הימים ובגלל הוצאות הישיבה. לאחר זמן הזדמן לו גביר, שהציע לו תמיכה כספית ניכרת והתנה זאת שהישיבה תיקרא על שמו. היה זה ניסיון קשה לרבינו שהתקשה מאוד להחליט מה לעשות בעניין, מכיוון שהיה נתון בחובות אדירים באותה השעה. בלילה ההוא התגלה לו בחלום רשכ"ג הגאון מרן חכם יוסף חיים בכבודו ובעצמו והודיע לו שרצונו שיקרא את הישיבה על שמו ('בן איש חיל'). הבטיח לו שלא יחסר לו מאומה ויעלה בידו להחזיק את הישיבה. וכך התקיימה ברכת הצדיק שהתגלה בחלום והישיבה נקראה על שם חכם ר' יוסף חיים ישיבת 'בן איש חיל'.

בימי מלחמת ששת הימים ביקש לערוך תיקון מיוחד כפי שקיבל מרבו ר' יהודה פתיה זיע"א מדברי רבינו האריז"ל להצלחת ולהצלת עם ישראל במלחמה נגד אויביו... ידוע כי מי שמשתתף במעשה זה, מסכן את חייו. ולכן מספר חכמים שפנה אליהם חששו להשתתף. בסיכומם של עניין התקיימה התפילה, ובה השתתפו גדולי המקובלים ביניהם רבינו, חכם ר' יוסף זארוק וחכם ר' יצחק כדורי. במהלכה לקחו כבד, לב וריאה אותם עם מאה מחטי ברזל, שמו על פתיליה במשך שלושה ימים, ולאחר מכן זרק אותם רבינו באשפה כשהם שחורים לגמרי.

באותו הלילה רבינו חלם, והנה הוא נמצא בביתו ועבד אלנאצר שר"י מולו - ומראהו כלפיד אש והוא צועק: "תנו לי את האיש הזה (כשהוא מצביע על רבינו), שהוא שלי ואני אעזוב אתכם. **אדם זה איבד אותנו והרס אותנו!**" רבינו בחלומו צעק לעבר בנו, ר' יהודה שיעזור לו והוא סילק אותו. מיד לאחר מכן ניזוקו שניים מהמקובלים, שהשתתפו באותו מעשה - רבינו והרה"ג החסיד חכם ר' יוסף זרוק זצ"ל. שניהם לקו ברגליהם בסמוך לאותה התפילה. רבינו נפגע בתאונת דרכים ואושפז בבית-הרפואה בשל ניתוח ברגלו ור' יוסף זרוק זצ"ל השתתק ברגליו, ומכאובים רבים היו מנת חלקו (מעבר לעובדה שהיה סגי נהור).

הרב הגאון רבי יהודה מאיר שפירא זצ"ל המכונה מהר"ם מלובלין- נולד בשנת ה'תרמ"ז (1887) בסוצ'אבה שבבוקובינה. בצעירותו נודע כהעילוי משאץ. הוסמך לרבנות בגיל 15 ושימש כרב העיר גלינא בין השנים ה'תר"ע-ה'תר"פ (1910-1920), בה ייסד את ישיבת גלינא. בשנת ה'תר"פ (1920) נבחר לרבה של סנוק ולשם עברה ישיבתו. בשנת ה'תרפ"ד (1924) מונה לרבה של פיוטרקוב. גאון אדיר. שימש כנשיא 'אגודת ישראל' בפולין וכחבר ה'סיים' הפולני מטעמה. בנוסף שימש כחבר בוועדה במשרד הדתות הפולני. מייסד וראש ישיבת 'חכמי לובלין' ולימים רבה של לובלין. הביא את רעיון 'הדף היומי' בתלמוד הבבלי לידי מימוש והציגו בכנסיה הגדולה של 'אגודת ישראל' בשנת ה'תרפ"ג (1923). לגבי הוגה הרעיון קיימות מסורות שונות: יש המייחסים את הרעיון לרבינו, ויש הסוברים שרבו, האדמו"ר רבי ישראל פרידמן מצ'ורטקוב, הגה אותו וביקש ממנו לפרסמו כדי שיתקבל בכלל ישראל. בשנת ה'תרצ"ד (1933) נקרא לשמש כרב בלודז', אך לא הספיק להיכנס לתפקידו ונפטר. נפטר ב-ז' במרחשוון ה'תרצ"ד (1933) בלובלין. על אף שהנאצים חיללו וחרשו את בית העלמין בו נקבר, ציונו לא נפגע בדרך פלא. ב-כ"ו באלול ה'תשי"ח (1958) הועברו עצמותיו ונטמנו בהר המנוחות בירושלים. חי כ-46 שנים. על שמו נקראת שכונת 'זיכרון מאיר' בבני ברק.

סבו (מצד אביו): ר' יהודה מאיר. **סבו (מצד אמו):** ר' שמואל יצחק שור (מחבר שו"ת 'מנחת שי'). **אביו:** ר' יעקב שמשון (מצאצאי רבי פנחס שפירא מקוריץ ורבי יעקב שמשון משפיטובקה). **אמו:** מרת מרגלא. **אשתו:** מרת מלכה טויבה (בת רבי יעקב ברייטמן). **אחיו:** האדמו"ר ר' אברהם מטלוסט, ר' משה. **מרבותיו:** סבו ר' שמואל יצחק שור, הגאון ר' שלום מרדכי הכהן שבדרון (המהרש"ם מברז'אן), האדמו"ר ר' ישראל פרידמן מצ'ורטקוב. **מתלמידיו:** הגאונים ר' שמואל הלוי וואזנר, ר' הלל ברוקנטל, ר' פנחס הירשפרונג ור' יהודה מאיר אברמוביץ. **מספריו:** **אור המאיר**- שו"ת **יאמרי דעת**- הערות על הש"ס והרמב"ם **ימרגינתא דרבי מאיר**- על הש"ס.

לרבי מאיר לא היו ילדים והיה רגיל להתבטא ש"הדף היומי" ו"ישיבת חכמי לובלין" הם שני הילדים שלו.

כאשר הרב הציע את רעיון "הדף היומי", רבו המתנגדים ובפיהם טענה, גם אם נניח שהאדם בכל יום ילמד את הדף היומי ויסיים בשבע וחצי שנים את הש"ס, הרי הוא לא יזכור מאומה והרי שעה יומית לדף אינו אלא לימוד רדוד, ואם כן, מה התועלת בכל זאת? והרב ענה למתנגדים שהדף היומי יאחד בין כל היהודים, ואין זה משנה מאיזה ארץ שהרי כולם לומדים את אותו דף, ועוד, הלימוד מיועד גם לבעלי-בתים, וכך אנשים רבים שהיו רחוקים מלימוד גמרא, יזכו ללמוד דף ועוד דף עד שיסיימו את כל הש"ס.

מהסיפור הבא שלפנינו, אנו למדים עד כמה נחשב בשמים זיכוי הרבים ואפילו רק מחשבה ורעיון שעדיין לא הגיעה לידי מעשה: יום לאחר הצעתו ללימוד "הדף היומי", הגיעה אחותו אליו ושאלה: **"האם עשית אתמול דבר מה חשוב?"**, והרב ענה בשאלה: **"מדוע את שואלת?"** - "חלמתי חלום אודותיך". הרב אמר בסקרנות: **"מה חלמתי?"**, והיא עונה: **"ראיתי אותך יושב בשמים, ועל ראשך כתרים, ואלי מלאכים עומדים מסביבך ואתה נמצא במרכז, וכולם מריעים לך"**. אז הרב הבין כי כל זאת בזכות הצעתו ללימוד הדף היומי.

רבה של זיכרון מאיר, מרן הגאון רבי שמואל וואזנר, בעל ה'שבט לוי', סיפר עובדה מרתקת, לא ידועה, על מורו ורבו הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל: **"אהבתו של מורי ורבי לתלמידיו, הייתה עצומה. אנו, תלמידיו, היינו לו כבניו. לב גדול, שופע טוב ללא קץ, פעם בקרבו של הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל. גם אנו, תלמידי הישיבה, רחשנו לו כבוד בל-יתואר, וכאשר אירע ומי מאיתנו זכה לשרת את רבינו או לשוחח עמו ביחידות, היה זה יום חג עבורו."**

יום הולדתו של הרב היה בז' אדר. והנה, בהזדמן תאריך זה, העלה פעם אחד הבחורים רעיון מוצלח מאין כמוהו. בדחילו ורחימו הוא ניגש אל ראש הישיבה, ושאל אותו: **"איזה מתנה יאות הרב לקבל מאת בחורי הישיבה לכבוד יום ההולדת?"**, על אתר השיב הגאון: **"את כל הש"ס, את כל הש"ס אני רוצה! אני רוצה שתשבו היום, ז' באדר, ותלמדו את כל הש"ס ביום אחד! כל אחד מ-250 הבחורים ייקח על עצמו ללמוד מספר דפים, ותסיימו ביחד את כל הש"ס"**.

אותו יום רעדו אמות הסיפים בבניין הישיבה. איש לא נע ולא זע במקומו. הכל ישבו והתנועעו על מקומם ללא הרף, מתוך מאמץ להגיש לרבם האהוב את המתנה שביקש! ורבי מאיר שפירא עצמו, ישב גם הוא בהיכל הישיבה, עיניו בורקות משמחה ולבו גואה מאושר למראה ההתמדה הנוראה של כל הבחורים. אשרי העם שככה לו. בהגיע הלילה, סיימו הלומדים את דפיהם, והשמחה פרצה ועלתה על גדותיה. קשה לתאר זאת במילים, התבטא הגאון רבי שמואל אב"ד זיכרון מאיר.

בהקשר לכך, הוסיף רבי שמואל, באותה תקופה היה בישיבה עילוי עצום, יוסף בויס שמו, שקיבל על עצמו לסיים באותו יום, ז' אדר, את כל מסכת בבא בתרא. קע"ו דפים ביום אחד! כל היום ישב יוסף בויס על מקומו והתמיד ברציפות, ללא הפוגה. עיניו לא זזו מן הגמרא. לפתע, כאשר החל היום להחשיך, הבחינו חבריו כי הוא נעדר ממקומו. לאחר חיפוש מצאוהו עומד בחדרו, הגמרא בידו, והוא לומד בריכוז עצום, תוך שהוא מבקש מחבריו שיניחוהו לבדו, עוד כמה דקות. **"נותרו לי עשרה דפים כדי לסיים את המסכת"**.

אם אלו היו תלמידיו של רבי מאיר שפירא זצ"ל, נוכל לקבל מושג מה על דמותו, על שיעור קומתו הגבוהה, על גדלותו הרוחנית ממנה שאב את כוחו לדרבן מאתיים וחמישים בחורים למשימה שכזו. גאון שכזה היה יכול לייסד את מפעל הדף היומי. (מעובד מתוך 'עלינו לשבח')

האדמו"ר הרב חנוך העניך מאיער מקראצקי זיע"א- נולד ב-ג' באלול ה'תרמ"ד (1884) כבן יחיד להוריו. נקרא על שם אבי סבו, הרה"ק רבי חנוך העניך מאלעסק (בעל 'לב שמח'). נסמך להוראה על ידי גדולי גליציה, הגאון רבי אריה לייבוש הלוי איש הורוויץ (בעל 'הרי בשמים') מסטאניסלב והגאון רבי יצחק יהודה שמלקיש (בעל 'בית יצחק') מלובוב. כאשר רבינו היה בגיל שמונה עשרה, זקינו הרה"ק רבי שלמה מסאסוב זיע"א אמר כי הוא מוריד מעצמו את הרבנות ומעביר אותה לרבינו, כי הוא "ענק שבענקים". הוא שלח אותו ללימוד אצל המהרש"ם מברז'אן, שהיה גאון עולם. המהרש"ם הושיב את רבינו לידו כל זמן לימודו. רבינו היה גאון אדיר וניחן בזיכרון עצום בלימוד התורה. הגאון רבי שלמה יהודה טאבאק (בעל 'ערך שי'), שהיה גאון מופלג ותלמיד חכם עצום ושימש כדיין בסיגט, סיפר כי באחת מנסיעותיו פגש את רבינו ודיבר עמו בלימוד. בעל 'ערך שי' העיד כי אינו זוכר שראה עוד מעולם גאונות כזו בכל חלקי התורה. הוא שאל את רבינו שאלות רבות שלא היו פתורות לו במשך שנים, ורבינו יישב את כולן.

במלחמת העולם הראשונה עבר לקראצקי, שם שימש כאדמו"ר וכראש ישיבה. המשיך בעבודת הקודש בתורה ובתפילה בקדושה ובטהרה. רבים פנו אליו ונושעו. בעל רוח הקודש. גאון בתורה. השיב רבים מעוון. היה ידוע בתפילותיו הנלהבות, בצדקתו ובפרישותו. הרה"ק ממנוקאטש התבטא עליו: "מופתים וישועות אפשר לפעול רק אצל רבי העניך'ל מסאסוב". בתחילת המלחמה ביום שמחת תורה, רבינו היה באמצע ההקפות. יהודי ניגש אליו ואמר לו שבעוד כמה דקות הנאצים באים לעצור אותו. רבינו ברח לסאטמאר לפני שהנאצים הגיעו. רבינו היה חלש ואושפז בבית"ח ואף איבד את הכרתו מרוב חולשה. נפטר מחוליו ב-ז' במרחשוון ה'תש"ג (1942). חי כ-58 שנים. ציונו באוהל של הרה"ק ר' יהודה גרינוואלד (בעל 'שבט יהודה') בסאטמאר. ציווה שלא לכתוב תארים על מצבתו, אלא רק שפעל ישועות לבני ישראל.

אביו: האדמו"ר רבי יוסף דוד מסאסוב (נכד הרה"ק רבי חנוך העניך מאלעסק בעל 'לב שמח', חתן הרה"ק רבי שלום רוקח מבעלזא בעל 'שר שלום'. חי כ-28 שנים בלבד). **אמו:** הרבנית חיה רחל. **נשותיו:** הרבנית אסתר (זיווג ראשון- בת האדמו"ר רבי חנניה יום טוב ליפא טייטלבוים מסיגט בעל 'קדושת יום טוב'), הרבנית ברכה (זיווג שני- בת האדמו"ר מסטנוביץ, נרצחה באושוויץ הי"ד). **ילדיו:** נולדו תשעה ילדים, אך רובם נפטרו בצעירותם. **ילדיו (מזיווג ראשון):** הגאונים רבי יואל (אב"ד קירלהאז, בעל 'מנחת יום טוב'), רבי חנניה יום טוב ליפא, מרת חנה (נישאה לאדמו"ר רבי משה טייטלבוים בעל 'ברך משה' מסאטמאר, היא וילדיה נרצחו בשואה הי"ד). **ילדיו (מזיווג שני):** האדמו"ר רבי יצחק מאיר מקראצקי הי"ד, מרת מאטיל זאקס (נישאה לרבי אברהם גרשון זאקס, נכדו של ה'חפץ חיים'), בת נוספת שנרצחה באושוויץ הי"ד. **מרבותיו:** הגאון רבי שלום מרדכי הכהן שבדרון (המהרש"ם מברז'אן), הגאון רבי אריה לייבוש הלוי איש הורוויץ (בעל 'הרי בשמים'), הגאון רבי יצחק יהודה שמלקיש (בעל 'בית יצחק'). **מתלמידיו:** רבי צבי לבנוני ווייס, רבי בצלאל שטיינברג. **מיד חנוך- שו"ת יעין חנוך יעיר חנוך-** הלכה ואגדה **ימפענח נעלמים-** הוצא לאור על ידי בנו רבי יואל. היו לו ספרים נוספים שנעלמו.

הגבאי של ר' יואל טייטלבוים היה הרה"ח ר' יוסל אשכנזי. יום אחד הוא חלה במעיו והגיע לסכנה ממשיה. הוא פנה לרופאים אולם הללו אמרו שאינם יכולים לעזור לו כי גופו מתפרק ואין לו הרבה זמן לחיות. הם יעצו לו לנסוע לוינה ששם היה המרכז הרפואי. אולי שם הפרופסור הגדול יוכל לעזור לו. ר' יוסל יצא לכיוון ווינה. בדרך חשב: "למה לי לנסוע לווינה? מי יודע אם הפרופסור יכול לרפא אותי וגם אם כן כמה הוא ידרוש תשלום עבור כך, אסע קודם לקראצקי, לרב העניך שהיה ידוע כמרפא חולים. הצדיק גם קרוב משפחתי".

ממחשבה למעשה, הוא אכן הגיע לקראצקי ונכנס לרבינו. הוא סיפר לצדיק ורבינו שם את ידו על בטנו ואמר לו: "אתה בריא, אין לך למה לנסוע לווינה". כשראה את הססנותו של ר' יוסל אמר: "אם אתה רוצה להיות רגוע, תלך בחזרה אל הרופא שאמר לך לנסוע לווינה ותבקש ממנו לבדוק אותך". ר' יוסל עשה כעצת רבינו וחזר לרופא בסאטמאר. הרופא בדק את ר' יוסל ואמר לו בפליאה כי הוא בריא ושלם ושאל בפליאה אצל מי הוא היה ומי ריפא אותו.

הרה"ג ר' אהרן מאיר מייזליש סיפר: הרה"ח ר' יוסף אשכנזי ש"ב של רבינו ומשב"ק אצל כ"ק מרן דו"ז הגה"ק מסאטמאר זצוק"ל סיפר, שבצעירותו הלך להתברך מפי רבינו זיע"א, כי סבל בכאבי בטן חזקים ולמרות שהלך ובדק אצל רופאים ומומחים הללו לא מצאו מדוע הוא סובל ולכן לא נתנו לו תרופה. כשהזכיר את עצמו וסיפר לרבינו על כך הצדיק שאל: "באיזה מקום בדיוק כואב לך?". הוא הראה לרב את המקום. רבינו לקח את ידו הקדושה והעביר אותה על מקום הכאבים ומיד הכאבים נעלמו כלא היו.

נינו הרה"ח ר' ישעיה טייטלבוים סיפר כי לאחר פטירתו של רבינו, הבת מאטיל זאקס גדלה אצל אחיה רבינו הק' ה'מנחת יום טוב'. כשנה לערך לאחר פטירת רבינו, הבת חלתה במחלת הטיפוס. היא אושפזה בבית-חולים בסאטמאר. הרופאים נלחמו על חייה כאשר אשת רבינו ה'מנחת יום טוב' הרבנית חיה רויזא עשתה ככל שביכולתה להצלתה. באחד הימים הרופאים קראו לרבינו ה'מנחת יום טוב' ואמרו לו כי נשארו לבת מאטיל רק עשרים וארבע שעות לחיות. אם יש מישהו שרוצה להיפרד ממנה- עליו להגיע עכשיו. רבינו בשעת לילה מאוחרת נכנס לבית-החולים. הוא ניתק את הצינורות שהיו מחוברים לילדה ולקח אותה בשתי ידיו לבית-החיים בסאטמאר. הוא נכנס לקבר אביו רבינו זיע"א, הניח אותה על המצבה, ואמר: "אבא, זו הבת היחידה שלך שנשארה בחיים. תעשה מופת שהיא לא תמות ותזכה לאריכות-ימים". לאחר מכן לקח אותה לביתו ואמר שאין טעם להחזירה לבית-החולים כי ממילא אין להם כבר מה לעשות. אם היא חלילה צריכה למות, עדיף שזה יהיה בבית. למרבה הפלא תוך פחות מיומיים הילדה קמה על רגליה והתחילה להסתובב בבית בריאה ושלמה. תמונת הצדיק באדיבות הכנסת אורחים סאסוב "חסדי ר' לייבל" על ציון הצדיק בעיירת סאטמאר רומניה. אין להשתמש ללא אישור. הסיפורים באדיבות העלון "היילגער ר' העניך'ל"- מצווה לפרסם את הסיפורים לצורך זיכוי הרבים.

הצדיק הרב שלמה אסולין זצ"ל - נולד בטבת ה'תשכ"ו (1966) במושב יד רמב"ם הסמוך לעיר רמלה, שהוקם על ידי קבוצת משפחות שעלו מהעיר פאס שבמרוקו. לאחר כמה שנים, כשראה אביו שאין לילדיו מקומות חינוך לפי דרישותיו, החליט לעזוב את המושב ואת משפחתו ולעבור לבני ברק. בבני ברק הם גרו בשכנות לגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי – הסטייפלר זצ"ל, וכך רבינו זכה לראות מדי יום את הסטייפלר שוקד על לימודו. לאחר מכן נכנס רבינו ללמוד בישיבת סלבודקא ומשם המשיך לישיבת פוניבז'.

באותן שנים זכה רבינו לקרבה מיוחדת של כמה מצדיקי הדור, ביניהם הרה"צ רבי חיים משה מנדל זצ"ל, שהיה אחד מל"ו הצדיקים שבדור, איתו זכה ללמוד בחברותא והיה יושב איתו בכל פעם במשך שעות ארוכות, וכן עם הצדיק הנסתר מתל אביב הרה"צ רבי אברהם פיש זצ"ל, ועם הרה"צ רבי אליעזר שלמה שיק – המוהרא"ש זצ"ל, איתו היה לו קשר הדוק. באותן שנים רבינו התעלה וזכה לסיים את הש"ס בבלי כולו בעיון ובבקיאות את הש"ס ירושלמי ואת התוספתא ועוד עשרות פעמים את הש"ס משניות, ועוד ספרים רבים. זכה לראות את אליהו הנביא. מגיל בר-מצווה הקפיד על טבילה מדי יום במקווה טהרה. לא היה מוריד את ידיו מתחת למותניים, ותמיד היו ידיו למעלה. כדי להסתיר זאת מהציבור היה נושא על ידיו סלי ספרים. שמירת העיניים של רבינו הייתה עצומה מאוד עד כדי כך שכשהוא היה הולך ברחוב הוא לא היה רואה אפילו את בניו.

סדר יומו היה עמוס וגדוש בכל שעות היממה. מסר מדי שבוע עשרות שיעורים בכל פרד"ס התורה משיעורים בפרשת השבוע להמון העם ועד שיעורים בתורת הקבלה לתלמידי חכמים. היו לו 24 לימודים קבועים בכל חלקי התורה מדי יום ביומו. המון העם לא הכירו את רבינו וגם אלו שהכירו לא ידעו להעריך את עוצמתו וגדולתו. ענוותן. הידע התורני שלו היה בלתי נתפס, גאונות עצומה בכל חלקי התורה, בנגלה ובנסתר, בש"ס, בספרי הראשונים והאחרונים, שו"תים לרוב שהיו צרובים בזכרונו, הזוהר הקדוש וכתבי האר"י והרש"ש ועוד.

לאחר פטירתו נשא עליו ידידו ורעו מזכה הרבים הרה"ג רבי ברוך רוזנבלום הספד מר שבו הוא מעיד עליו: "ביודעי ומכירי, הוא ידע את כל התורה כולה בעל פה! אין פינה בתורה שהוא לא יודע אותה! הוא היה מל"ו צדיקים שבדור". רבינו היה מופלא בחסד, וחילק עשרות אלפי שקלים לצדקה. שילם שכירות דירה לנזקקים, מחתן זוגות מעוטי יכולת, תומך במחברי ספרים ומעביר תמיכה חודשית לכוללים וארגוני צדקה. למרות סדר יומו העמוס, במשך שעות ארוכות היו יושבים אצלו אנשים ושופכים את מר ליבם. לרבים מתלמידיו הוא היה אבא, ששומע ומבין ללב בנו ועוזר לו בכל דרך אפשרית. אחד הדברים שכאבו לרבינו מאוד היה זוגות שלא נפקדו, והוא היה עוזר להם בכל מיני דרכים, מרופאים ומימון טיפולים ועד סגולות ותפילות. חלה במחלה הידועה ממנה סבל ייסורים נוראים. נפטר ב-ז' מר-חשוון ה'תשפ"ד (2023). חי כ-58 שנים. ציונו בבית העלמין 'לחיים' באלעד.

אביו: הרה"צ ר' מאיר. **אמו:** מרת שמחה. **אשתו:** מרת מזל. **ילדיו:** שמונה ילדים. **מרבתי:** הגאונים מרן הרב אלעזר מנחם מן שך ומרן הרב גרשון אדלשטיין. **חברותא:** המקובל הרב חיים משה מנדל. **מספריו:** חיבר כחמישים ספרים בכל מקצועות התורה, מביניהם **ישלמי שמחה** על התורה **ישמן למאור** על התורה **ישלמי חגיגה** על מסכת חגיגה **מעין גנים** על התורה והמועדים **כפל לשון** ביאור על מאות מקומות בתנ"ך שבהם התורה כופלת את הלשון **יתשובה שלמה** על ימי השובבי"ם **ידקדוקי תורה** שבעה כרכים העוסקים בדקדוק לשון התורה, קרי וכתוב, אותיות גדולות וקטנות, נקודות ודקדוקים נוספים. חיבר עשרות ספרים נוספים בעניינים שונים בש"ס ובקבלה, והותיר אחריו עשרות חיבורים שטרם נדפסו.

אחד מתלמידיו סיפר שהזמין את רבינו להיות סנדק בבית לבנו. הרב ישב סנדק ומשום מה התמהמהו מלהביא את התינוק. לפתע הרב ניגש אלי ושאל אותי קצת בלחץ: "מה קורה? למה לא מביאים את התינוק?" נדהמתי מהפנייה, כי הרב היה האדם הכי ניוח בעולם. עניתי שהאמא מארגנת אותו, אבל הרב המשיך: "אבל אליהו הנביא כבר כאן, הוא ממתין!". הייתי בהלם מהתגובה ומיד הלכתי לאשתי לזרז אותה. היא אמרה שעכשיו היא מתפללת על התינוק. חזרתי לרב ואמרתי לו את מה שהיא אמרה, הרב ענה לי: "אם ככה, נמתין, אם האמא רוצה להתפלל לא נלחץ אותה".

שמירת העיניים של רבינו הייתה עצומה מאוד, עד כדי כך שכשהוא היה הולך ברחוב הוא לא היה רואה אפילו את בניו. במשך כחצי שנה היה מאושפז בבית החולים, והאחיות היו נכנסות לחדרו תדיר ומטפלות בו. רבינו העיד על עצמו: "לא ראיתי אפילו אחת מהם!". כמה פעמים קרה שאחות התעניינה במצבו והוא היה משיב לה שהייתה כאן אחות שנתנה לו כדור או זריקה, והיא הייתה אומרת: "זו אני, מה, אתה לא זוכר אותי?", מיד רבינו היה מתנצל ומפייס אותה שהוא לא מרגיש כל כך טוב.

אחד ממכריו סיפר: יום אחד נקלעתי למצב מביך מאוד. היה לי חוב בבנק של אלפיים שקלים מעבר למסגרת המינוס והייתי מוכרח לסגור אותו. פניתי בבושה לאחד הגמ"חים בבני ברק וביקשתי הלוואה. בעל הגמ"ח הכיר אותי והסכים לתת לי ארבעה צ'קים של 500 שקל בתנאי שאחתים שני ערבים על כל צ'ק. לא יכולתי לשאת את הבושה לקושש שני ערבים לכל צ'ק ולא לקחתי את ההלוואה. חזרתי לביתי במפח נפש, הרמתי עיניים לשמיים וביקשתי מריבונו של עולם שיעזור לי. לאחר מספר דקות אני שומע נקישות על הדלת, פתחתי את הדלת ולמול עיני המשתאות רבינו הגיש לי מעטפה עם אלפיים שקלים, נפרד ממני לשלום ונעלם.

הרב הקדוש הצדיק הנסתר רבי אברהם אהרונביץ זצ"ל - נולד בשנת ה'תרנ"ה (1895) בעיר בילה צרקווה שבאוקראינה. נקרא ע"ש סבו, ר' אברהם. בגיל 13 עזב את בית הוריו ונכנס ללמוד בישיבה בקישינב, שם למד כשלוש שנים. בשנת ה'תרע"א (1911) עלה עם הוריו לארץ והמשפחה גרה ב'בתי ראנד' שבירושלים. בגיל 16 נכנס ללמוד בישיבת 'חיי עולם' ובה כונה 'העילוי מאוקראינה'. בשנת ה'תרע"ד (1914) עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה, עברה משפחתו למצרים ובשנת ה'תרע"ח (1918) שבה לירושלים. לאחר נישואיו גר בשכונת 'בתי ורשה' בירושלים. מגדולי הצדיקים הנסתרים שחיו בירושלים, בעל רוח הקודש ובעל מופת. זכה לגילוי אליהו הנביא ולאבותינו הקדושים ואף זכה לראות את השכינה הקדושה. רבים פנו אליו ונושעו. כל ימיו התרחק מן הכנס וברח מכל דבר העלול להביא את האדם לידי קפיצא, אפילו בלב. אהבתו לתורה הייתה ללא גבול. היה מסוגל ללמוד בעיון על הסטנדר במשך ארבע עשרה שעות רצופות מבלי לזוז ולחדש חידושים נפלאים. כאשר התעמק בלימודו שכח מכל הסובב אותו, עד כדי כך שלא הרגיש כי הסיגריה שהחזיק לוחכת את כף ידו.

כל בן תורה שנכנס אליו התקבל במאור פנים. רבינו העניק לו את התחושה שהוא עולה עליו בידיעת התורה. בחכמתו תמיד ידע למצוא את הנקודה שבה בן שיחו גדול ממנו בתורה וביראה. היה מתלמידיו הקרובים של המקובל רבי יהודה לייב הלוי אשלג (בעל 'הסולם'). באחרית ימיו סבל ייסורים קשים ומרים. בשל נמק שהתפתח ברגלו נאלצו הרופאים לכרותה. קיבל את ייסוריו באהבה. כל ימיו ציפה לביאת המשיח. נפטר ב-ח' במרחשוון ה'תשמ"ג (1982). חי כ-87 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים. כאשר אנשי החברה קדישא ביקשו לקבור עמו את הרגל שנכרתה ונקברה כמה שנים קודם לכן, נדהמו לגלות כי נותרה שלמה.

סבו (מצד אביו): ר' אברהם רבינוביץ (נכדו של רבי מנחם מנדל, מחסידי רבי ישראל מרוז'ין). **סבתו (מצד אביו):** מרת גיטל. **אביו:** ר' דוד (מחסידי הרה"ק ר' יצחק פרידמן מביאן בעל 'פחד יצחק'). **אמו:** מרת תמר (מיוחסת לבעל התניא ולמגיד ממזריטש). **אשתו:** מרת חיה (בת ר' יוסף מקוזניץ, המכונה 'רבי יוסלה מלאך'). **ילדיו:** ר' יוסף, מרת אסתר (נישאה לרבי שומנפלד), מרת גיטה, מרת פרומה (נישאה לר' מאיר דוד הירשמן). **מרביתיו:** הגאונים ר' שלמה מגרידץ, ר' יצחק מוורניק, ר' ירוחם פישל ברנשטיין, המקובל ר' יהודה לייב הלוי אשלג (בעל 'הסולם'). **מתלמידיו:** הגאון ר' דניאל זר.

פעם ישב וקונן בבכי מר על חורבן בית-המקדש. עינו הזילה דמעות כמים והוא התפלש בעפר בעת אמירת תיקון חצות, אז זכה ובאה רחל אמנו אליו ויחד ישבו שניהם לארץ, ועשו מספד על כבוד התורה אשר גלה והשכינה שנמצאת בגלותא.

רבות עבד רבינו על מידותיו הנעלות עד שזכה למה שזכה. ברכותיו עשו פירות ורוח הקודש דיברה מגרוננו. פעם אחת שוחחו שני אברכים על גדולתו בתורה ועל קדושתו של ר' אברהם. נענה אחד מהשנים ואמר: "בכל העובדות ששמעתי- אני מאמין באמונה שלמה, אבל זה שלרב יש רוח הקודש- קשה לי

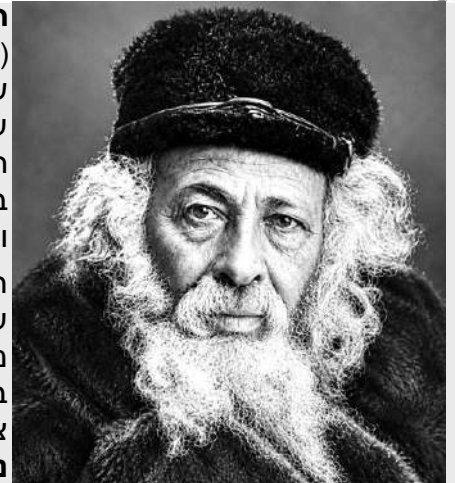
לעכל". ענה לו חברו: "אם ברצונך, בוא ונלך לבחון את ר' אברהם". יצאו השניים מהישיבה ושמו פעמיהם לכיוון רח' זכריה. הם הקישו על הדלת וזו נפתחה ע"י הרב. **עוד לפני שנכנסו, מחא הרב בכפיו, וכבת שחוק קלה על פניו אמר לאברך המסתפק באומרו: "רוח הקודש".** הלה קפא על עומדו. הרב ידע ברוח הקודש היטב את מטרת בואו אליו.

הרבנית ביקשה פעם מבעלה שיביא מהמכולת דבר הנצרך לה במטבח. אחד מתלמידיו ששהה בבית הרב שמע את בקשה. הוא פנה לרב שיאפשר לו לזכות במצווה זו ולהביא את מה שנחוץ במכולת. אולם ר' אברהם סירב ואמר: "לא ולא, אני בעצמי אלך למכולת, כי עתה יש לי מצווה מאשתי ואני רוצה לקיים בעצמי את המצווה הזו. ודע לך, שיש בזה בכלל משמח את אשתו", והוא בכבודו ובעצמו הלך למכולת.

בתקופה בה אושפז רבינו בבית הרפואה לצורך טיפולים ברגלו, נחשב לחולה האהוב ביותר במחלקה, שכן, בניגוד לחולים אחרים קיבל את ייסוריו באהבה, הבליג על רגשותיו והשרה אווירה נוחה ומשמחת. בגבורה עילאית בלם את כאביו ולא נתן לגניחות ולצעקות השבר להתפרץ מפיו. חיפה על צערו בשירי אמונה וביטחון ובלהט החסידי שיקד מליבו. אנשי הצוות הרפואי אהבו לשהות במחיצתו והשתדלו להנעים לו את שהותו שם. חדרו המה ממבקרים רבים שבאו לסעוד על מיטת חוליו, היו אלו בני המשפחה, תלמידיו וחסידיה. (אברהם עבד ה')

באחד הימים בשעות הצהריים נמנם רבינו. לפתע הקיץ בבהלה משנתו תוך שהוא משמיע קולות צעקה. צעקותיו הזעיקו למקום את צוות האחיות. בתו שעמדה לצידו ניסתה לברר מפיו מה מציק לו. תשובת רבינו הייתה בלתי מובנת: "אוי ואבוי! איזה דבר טמא הוכנס לחדר, כל האוויר פה מלא טומאה, סלקו והוציאו את הטומאה מהחדר, אוי! אינני יכול לומר כאן דברי תורה!". בתו בחנה את סביבות מיטתו במטרה לגלות מה הדבר הטמא שנמצא שם, אך העלתה חרס בידה, שום דבר טמא לא נראה לעין. לחיפושים הצטרפו גם האחיות אשר סרקו היטב את החדר וסביבותיו, בנסותן לאתר את מקור הטומאה עליה התלונן וזעק רבי אברהם, אך לשווא. **במשך שעה ומחצה שכב רבי אברהם באי מנוחה במיטתו כשהוא רוטן ללא הרף כי האוויר בחדרו מלא טומאה ושיחוסו וירחמו עליו ויוציאו את הדבר הטמא ממחיצתו.**

בשעה שלש וחצי, תחילת זמן ביקור החולים, נפתחה דלת החדר בה שכב רבינו. בעדה נכנסו שלושה כמרים מהכנסייה הקתולית. הם ענדו על חזם צלבי זהב ופסעו לעבר מיטת אחד החולים בחדר. אז הוברר לכולם פשר זעקותיו של רבינו. בעת שהצדיק נח את מנוחת הצהריים, הוכנס לחדרו פצוע מתאונת דרכים, הלה היה כומר קתולי ועל גופו היו צלבים רבים. לטומאה זו התכוון רבינו ועליה זעק שיוציאו מחדרו. משהוברר העניין לצוות ביה"ח, התפעלו מאוד מרגישותו המיוחדת של הצדיק, ומיד העבירו את הכומר לחדר אחר במחלקה, תוך שהם מבקשים את סליחתו על הצער שנגרם לו. ברגע שהחולה הגוי הוצא מהחדר, פנה הצדיק לבתו, שעמדה לצידו משתוממת לנוכח המתרחש, ואמר לה "הביטי וראי איך רוח הטומאה מתנדפת ופגה מחדרי. עתה אפשר לשוחח בדברי תורה!".

הגאון רבי מנחם נחום קפלן המכונה רבי נחום מהורדנא - נולד בשנת ה'תקע"ב (1811) בכפר קטן סמוך לוויסגולה שבליטא, לאחר תפילות מרובות של הוריו, מאחר שנולדו להם בנות בלבד. הוריו לא היו בעלי אמצעים, ולכן אביו לקחו עמו למקום עבודתו במשרפות היין, ותוך כדי מלאכתו לימדו את סדר התפילה, חומש ותהילים. רק לאחר שנים הצליח להגשים את משאת נפשו והחל ללמוד בישיבת מיר. ניחן במידות של אהבת הבריות ובפרט באהבת ישראל. סירב לקבל על עצמו עול רבנות ונודע כגבאי צדקה וכמי שפעל רבות למען עניים ונזקקים.

רבים נושעו מברכותיו. במיוחד תמך בסתר בעניים תלמידי חכמים, אשר לא ביקשו עזרה מאיש. את משפחתו פרנס בקושי, הביא את אמו, שגר עבודה חדר ודאג לכל מחסורה. רבים נושעו לאחר שהעניקו לו מכספם, ולשאלה האם הוא מאמין כי ברכותיו תתקיימנה, השיב בתמימות כי מעולם לא שיקר, וברור לו שמי ש"הן" שלו צדק ו"לאו" שלו צדק, הקב"ה מסייע בידו שמה שיוציא מפיו יתקיים. **עשרים מילדיו נפטרו, והוא קיבל באהבה את ייסוריו, באומרו כי די לנו שעשה הקב"ה חסד למחוק את חובותינו בעולם הזה, שלא תיכרת נפשנו מארץ החיים לעולם הבא.** תמיד לימד זכות על ישראל. נפטר לביל שבת קודש, ב-ח' במרחשוון ה'תר"ם (1879). חי כ-68 שנים. ציונו בהורדנא שבבלארוס.

אביו: ר' עוזיאל. **אמו:** מרת מיידיא. **אשתו:** מרת איטה (בת ר' יוסף אליעזר הכהן מנושביץ). **ילדיו:** עשרים מילדיו נפטרו ובתו מרת רבקה מייטא (נישאה לר' גבריאל זאב מרגלית). **מרבותיו:** ר' חלוונא לפידות (המגיד מלוקניק), הגאון ר' אליעזר יצחק מוולוז'ין, הגאון ר' אברהם טיקטינסקי (ראש ישיבת מיר), ר' ישראל הליר (המשגיח בישיבת מיר). **חברותא:** ר' אברהם כהנא מהורדנא. **מתלמידיו:** הגאונים מרן ר' ישראל מאיר הכהן מראדין (בעל 'חפץ חיים' ורבו המובהק היה רבינו), ר' זרח ברוורמן, ר' יהודה אידל ציזלינג (מחבר 'ילקוט ארץ ישראל').

רבינו נהג לחזר על הפתחים על מנת לאסוף כסף לאחיו היהודים. ביום מן הימים הגיע לביתו של עורך דין וינגוט, יהודי שהיה רחוק מאוד מאחיו היהודים. כאשר ראה אותו יהודי את רבי נחום הצדיק בפתח ביתו, שאג בכעס: **"מי מינה אותך לגבאי צדקה? ממתי עוסק אתה בצרכי ציבור? סתם גזלן אתה! ולא תקבל ממני אפילו פרוטה אחת, ועכשיו תסתלק מכאן!"**. הצדיק לא ענה דבר הסתובב והלך לו.

לאותו עו"ד היה חבר בשם מר קירשנברג, ששימש כפקיד רם דרג בלשכת שר האוצר. מר קירשנברג נהג היה ל"הבליע" לכיסו הפרטי סכומים נכבדים מקופת הממשלה. הוא קיווה כי גבבותיו לא יתגלו לעולם, אך כדי להשתיק את ליבו החושש, עשה יד אחת עם עורך הדין וינגוט. טיפוס שנון ומצליח. מידי פעם היה מעניק לו למר וינגוט 'מתנות' נאות. תמורת מתנות אלו, הבטיח לו מר וינגוט למר קירשנברג, לעמוד לימינו ביום עברה, שלא יגיע חס ושלום.

אולם לא לעולם חוסן. לא חלף זמן רב ומר קירשנברג נתפס בגנבתו. בחקירתו הפליל את שותפו בפשע, עורך דין וינגוט והוא הועמד לדין. הוא עשה הוא את כל המאמצים להימלט מן הסבך אליו נקלע, שגר סנגורים בכסף רב, נתן שוחד לרוב, עד שכילה את כל כספו, ולבסוף נידון לאחר מאמצים מרובים 'רק' לשנתיים מאסר. כאשר שמע רבינו מה שקרה, מיד קם ופנה אל ביתו של היהודי. בביתו מצא את אשתו עצובה ומדוכאת, "בצרה גדולה אני נמצאת", בכתה באוזני הרב, "במשך השנתיים הבאות יהיה בעלי חשוך כמת, ואני כאלמנה וילדיי כיתומים, ולא עוד אלא שכל כספנו נגמר, ועכשיו נותרנו ללא כל פרוטה. מאין יבוא עזרי?" ודמעות החלו לרדת ללא הרף.

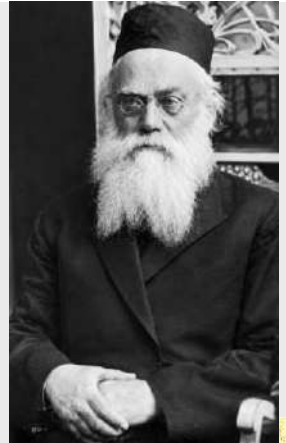
"אל תדאגי", הרגיע אותה, "ה' יעזור, ישועת ה' כהרף עין!!! אנא אמרי לכמה כסף את זקוקה בעבור פרנסת הבית?". היא חישה את הוצאות השבועיות הדרושות. בסיום הפטירה באנחה: **"עשרים וחמישה רובלים לשבוע"**. רבינו הוציא צרור מכיסו, התיר את הקשר ומנה 25 רובלים. "קחי", אמר לאשת עורך הדין הנדהמת, **"זהו לשבוע הראשון, ריבוננו של עולם זן ומכלכל כל יצוריו, בעזרת ה' אביא אי"ה סכום כזה מידי שבוע בשבוע. עתה המשיכו בחייכם כרגיל, אל תשנו שום דבר, הכל יישאר כפי שהיה בימים שבעלך היה בבית!"**.

במשך שנתיים רבינו הגיע מידי שבוע בשבוע ומניח על שולחנם עשרים וחמישה רובל ויוצא. כאשר חלפו להם שנתיים ועורך הדין שוחרר מכלאו ושב הביתה, מה גדולה הייתה פליאתו כאשר נכנס הוא לבית אותו עזב שנתיים קודם לכן, והנה הבית נאה ומסודר, וכל כליו נשארו במקומם, הביט היהודי באשתו וילדיו וראה שגם הם בריאים ושלווים כאילו לא עברו עליהם ימי סבל ומחסור.

כאשר מצא הכל כבאותו יום בו עזבו, פרצו רגשותיו החוצה. בקול חנוק ומתיפח דיבר נרגשות: **"אינני מבין... אינני קולט זאת... הבית נשאר על תילו... הילדים לבושים כהלכה... בטוח הייתי כי עברתם להתגורר לחורבה עלובה ומתכללים הינכם מקיבוץ נדבות"**. לפליאתו הרבה אמרה לו אשתו: **"המכיר אתה את הזקן המחזר על הפתחים? ובכן, הזקן הזה מגיע מידי שבוע בשבוע ומביא לי עשרים וחמישה רובל למחייתנו, ובלעדיו מי יודע מה היה קורה לי וילדיים?"**.

כששמע זאת, החוויר וחזר בבהלה על דבריה, **"הזקן המחזר על הפתחים אמרת?!"**. בשום אופן לא יכול היה להבין את הדבר. יהודי זקן שהוא השליך מן הבית בחרפה, בגשם ובקור, תמך בבני משפחתו שנתיים ימים!!! הצילם מחרפת רעב ואפילו מכיליון... איך ייתכן הדבר? עליו לראות את האדם הזה עוד היום!", דיבר נרגש, "מלאך הוא! מלאך משמים! היודעת את היכן מתגורר הוא אותו קדוש?".

אשתו הראתה באצבעה על השכונה, שבה מתגורר ר' נחום ועורך הדין רץ ישר אל ביתו של רבי נחום. כאשר נפתחה לפניו דלת הבית הקטן, פרץ עורך הדין בבכי. הוא נשק את ידו של הצדיק בהרטיבו אותה בדמעותיו. **"רבי!"**, בכה היהודי, **"אינני יודע כיצד אפייס אותך על שהעלבתך לפני כמה שנים, ואף איני יודע כיצד אוכל להודות לך על החסד הגדול שגמלת עמי אשתי וילדיי. אין מילים בפי, השפל והנבזה, להודות לך על נדיבותך וצדקנותך, חייבים אנו לך תודה על חיינו, אני ובני ביתי"**. חיבקו רבי נחום ובקולו הרך אמר לו: **"בני! והרי כבר נאמר: 'עם ישראל ערבים זה לזה' ולא עשיתי אלא את המוטל עליי"**. ומאותו היום שניה היהודי את אורח חייו והתקרב אל הצדיק ואל אחיו היהודים!

הגאון רבי שמעון יהודה שקופ (שקאפ) הכהן זצ"ל- נולד בטורץ שבליטא בשנת ה'תר"כ (1860). בגיל 12 החל ללמוד בישיבת 'מיר', ובהיותו בן ארבע עשרה עבר ללמוד בישיבת 'וולוז'ין'. בהיותו כבן 24 שנים בלבד שימש כר"מ בישיבת 'טלז' ולימד בה כשמונה עשרה שנים. בשנת ה'תרס"ב (1902) עבר לשמש כרב וכראש ישיבה בעיירה מלץ. נודע כאחד מגדולי ראשי הישיבות במזרח אירופה ופיתח דרך לימוד ייחודית, המבוססת על בירור מעמיק של יסודות הסוגיה והגדרתם. בשנת ה'תרס"ז (1907) מונה לרב ואב"ד בריינסק והקים בה ישיבה, שבראשה עמד כשלוש עשרה שנים. בשנת ה'תר"פ (1920) נקרא לעמוד בראש ישיבת 'שער התורה' בגרודנה, שם כיהן כעשרים שנה עד לפטירתו.

למד תורה מתוך עניות מופלאה. **בישיבת 'וולוז'ין', כאשר נקראו סוליות נעליו ולא היה לו לשלם לסנדלר שיתקן, קשר את הסוליות לנעליים בחוט דק.** מסופר כי כאשר הביא את בנו לישיבה, הצביע על מקומו בספסל הישיבה ואמר: **"ראה בני, במקום זה התענגתי במשך שש שנים רצופות את העונג הגדול בעולם!"**. בהתקברו לגיל שמונים והתגברה חולשתו, בדק אותו הרופא ולאחר מכן הזהירו כי מאחר שהרב מעביר שיעורים ומתאמץ, הדבר גורם לבעיה בפעולתו הסדירה של הלב. רבינו הפסיק אותו ואמר: **"רק לא זה! הרי כל הזהירות נועדה לשמור על הלב ולחזק את החיות שלי, והרי השיעורים הם עצם החיות שלי"**. כאשר נכנסו צבאות רוסיה לגרודנה, לא עברו שבועיים והישיבה נסגרה. תלמידיו יצאו לוויילנה, אך רבינו היה זקן וחלש והרופאים לא הרשו לו לנסוע. אמר להם: **"אם אין לי את הישיבה, למה לי חיים?"**. באותו יום הלך לבית הכנסת להתפלל תפילת מנחה, וכשעמד בתפילת העמידה נפטר והחזיר את נשמתו לבורא עולם. נפטר ב-ט' במרחשוון ה'ת"ש (1939). חי כ-79 שנים. ציונו בגרודנה שבבלארוס.

אביו: ר' יצחק שמואל. **אמו:** מרת רחל (לבית קפלן). **אשתו:** מרת לאה (בת ר' משה מרדכי אידלביץ, אחיינית הגאון ר' אליעזר גורדון). **ילדיו:** ר' אליעזר זלמן, ר' משה מרדכי, מרת חנה (נישאה לרבי שרגא הינדיס). **מרבתי:** הגאונים ר' נפתלי צבי יהודה ברלין (הנצי"ב מוולוז'ין), ר' חיים ליב טיקטינסקי, ר' חיים סולוביצ'יק. **מתלמידיו:** הגאונים ר' איסר יהודה אונטרמן, ר' אלחנן בונים וסרמן, ר' חיים לייב שמואלביץ, ר' מרדכי יודלביץ, ר' משה אביגדור עמיאל, ר' ישראל זאב גוסטמן, ר' זלמן רוטברג, ר' מאיר בראיילן, ר' יהודה קולודצקי, ר' צבי מגנצא, ר' יצחק דב קופלמן. **מספריו:** **ישערי יושר**- בירור יסודות וכללים בדיני התורה **יחידושי רבי שמעון יהודה הכהן**- על הש"ס **מערכת הקניינים**- יסודות דיני הקניינים **ייד כהן**- חידושים על סדר נשים **יקונטרס שיעורי תורה**- על מסכת נדרים.

הגאון רבי יצחק קופלמן שליט"א, ראש ישיבת לוצרן, סיפר: "בכל ליל שבת רגיל היה רבינו לחזור על שיעורו בפני קבוצה מובחרת של תלמידיו. פעם, בעת הלימוד, הגישה הרבנית לשולחן צלחת עם דובדבנים מטוגנים בסוכר. הצדיק אכל מהם והמשיך בשיעור. כשסיים לאכול, שאל: 'מדוע השעועית היום מתוקה מתמיד?'".

רבינו ניצל כל רגע פנוי ללימוד התורה הקדושה. באחד הלילות, כהרגלו בקודש למד לאור הנר. לאחר מספר שעות כבה הנר. מה עשה? הרב ישב על כיסא בעל ארבע רגליים. שבר את אחת הרגליים, הדליקה והמשיך ללמוד, כשהוא יושב על הרצפה, וכך מצאוהו בני ביתו באור הבוקר.

בערב ימיו של רבינו שכב בבית הרפואה חולה, תשוש וזקן. באחד הימים נכנסה לחדרו 'אחות' שעבדה במקום. היא הייתה גוייה זקנה. עם כל זה כשאך הבחין בכך, הצדיק עזב את החדר מיד מחשש ל'יחוד'. נדהמו תלמידיו ושאלוהו: "רבינו, הרי הרב זקן, והיא גוייה ערלה, מכוערת, וזקנה, מאי כולי האי?" - "אתם לא יודעים?", נענה הרב ואמר: **"היצר הרע יעשה אותי צעיר, ואותה צעירה ויפה"**.

ביום האחרון, כשיצאו אחרוני החיילים הגרמנים מהעיר, התרחש אסון, אחד החיילים שלהם נהרג מכדור תועה. הללו תלו מיד את האחריות ביהודים והחליטו לנקום בהם. בפאתי בריינסק ניצבה ביקתה שבו גרה משפחה יהודית. **מיד הציתו הגרמנים באש על יושביה, ואח"כ הקיפו את העיר והציתו אש גדולה, כשהם מעכבים את התושבים מלכבות את האש**, כל המנסה לכבות צפוי למטר כדורים. כשראה הרב את הבתים, אשר היו למאכלת אש ושמע את הצעקות הבוקעות, שם את נפשו בכפו ורץ חשוף אל מפקדת הצבא והפציר בהם, שיחוסו על העיר החפה מפשע. הם הפליאו בו את מכותם, אך הוא לא נרתע ועמד בתוקף על דרישתו, עד שלבסוף הובא לפני המפקד.

במשך דקות ארוכות דיבר על לבו ואף השיג ממנו רישיון לכבות את האש. כשהרשיון המיוחל בידו חזר בריצה העירה, כשפניו מועדות לעבר בארות המים. הכדורים נורו מכל עבר, והוא ניגש אל החיילים, שפיקחו על הבאות, לבל יהיו איש לכבות הדליקה והציג בפניהם את הרשיון, שקיבל מהמפקד. **הרב לא הסתפק בכך, והתחיל במו ידיו לשאוב מים**. כאשר ראו יהודי העיר מבעד החרכים, שרבה הקדוש שואב מים הבינו, שניתנה הרשות לכבות את הדליקה, מיד הצטרפו אליו כולם, והחלו לדלות ולהתיז מים לכל עבר. (ספר היובל)

בספר 'תורה יבקשו מפיהו' סופר על הרב, עד כמה ביקש לייקר את השבת ולהכין משהו לכבודה בכל ערב שבת. בתקופה הראשונה לבואו של הגאון רבי שמעון שקופ לגרודנה התאכסן בבית משפחת סובול, וביקש לעשות דבר מה לכבוד שבת. שאלה אותו בעלת הבית מרת בלומה: "מה רבינו מעוניין לעשות?" ואמר לה, **שהיות וביתם משופע בעציצים ופרחים, הוא ישקה וינגב מהם את האבק לכבוד שבת קודש**. כך עשה משך כל התקופה, שהתארח בביתם, על אף היותו מפורסם כגאון.

הגאון הרב חיים מרדכי רולר זצ"ל - נולד ב-כ"ח באדר ה'תרכ"ח (1868) בדימינשט, עיירה ליד העיר רומאן שבחבל מולדובה ברומניה. עוד בצעירותו נודע בלמדנותו ובשקידתו. בשנת ה'תרמ"ח (1888) נבחר לשמש מו"צ בבוהוש. בשנת ה'תרנ"ו (1896) בהיותו כבן עשרים ושמונה שנים בלבד, נבחר לכהן כרב העיר טרגו-ניאמץ, לאחר פטירת הדיין הגאון רבי ליב אתרוג. רוב היום עסק בתורה כשהוא עטוף בטלית ועטור בתפילין בבית הכנסת 'בוסלבר'. הקפיד במיוחד על תפילה במניין. כאשר שהה בקלויז' בעת שבוצעו פרעות נגד היהודים, יצא למרות הסכנה לחפש מניין. הוא נתקל בכנופיה שהתנפלה עליו, ובדרך נס ניצל ממנה. נהג ללמוד עד חצות היום כשהוא עטור בתפילין של רבינו תם. לאחר מכן קיים מצוות ביקור חולים, עוד בטרם אכל דבר מה, ולאחר פת שחרית השיב לשאלות שנשלחו אליו. גאון בנגלה ובנסתר. פיזר ממון רב לעניים והרבה בגמילות חסדים. בשנת ה'תרס"ג (1903) השתתף בכינוס רבנים מרחבי העולם היהודי שהתקיים בקרקא נגד עלילות הדם, ושם נבחר להיות יו"ר אגודת הרבנים ברומניה. שימש כרבה של טרגו-ניאמץ כיוכל שנים. נודע כאחד מגדולי העוסקים בהתרת עגונות, ובפרט לאחר מלחמת העולם הראשונה והשנייה. בשנת ה'תש"ד (1944) בעקבות גירוש יהודי טרגו-ניאמץ, עבר לבוקרשט. בתמוז ה'תש"ו (1946) עלה לארץ והתיישב בירושלים. נפטר ב-ט' במרחשוון ה'תש"ז (1946). חי כ-78 שנים. ציונו בהר הזיתים בירושלים.

אביו: הגאון ר' יצחק אייזיק יהודה לייב (ראב"ד פונזשט, מצאצאי הגאון ר' נפתלי כ"ץ והמהר"ל מפראג). **אמו:** מרת דבורה (בת ר' שבתי סג"ל, רבה של בוהוש). **אשתו:** מרת ציפורה (בת ר' אברהם חיים סאריף, משמש האדמו"ר הראשון מבוהוש. נישאו בשנת ה'תרמ"ה [1885]). **ילדיו:** ר' מנחם מנדל (כיהן לפני השואה בווסלוי ואקארמן שבבסרביה, לאחר המלחמה שימש כרב בלודז' ובסוף ימיו כרב הקהילה במלבורן שבאוסטרליה), הבחור שמשון נפתלי (נפטר בדמי ימיו בשנת ה'תרפ"ב [1922]), מרת חנה שרה הי"ד (נישאה לר' יעקב חיים בן רבי יחזקאל רוטר המכונה 'המגיד מקלויזנבורג'. נספתה בשואה), מרת רייזל (נישאה לר' ניסן גולדשטיין מקלויזנבורג), מרת חיה טובה (נישאה לר' אברהם צוויבל), מרת אסתר (נישאה לר' גוטליב, האדמו"ר מניאמץ), בת נוספת (נישאה לר' לוי שטרנברג הי"ד, ראב"ד דומברבני, שנספה בשואה). **מרבותיו:** אביו הגאון ר' יצחק אייזיק יהודה לייב, האדמו"ר ר' יצחק פרידמן מבוהוש, הרה"ק ר' שלום יוסף מרוז'ין. **מתלמידיו:** ר' שמואל טוביאס (רבה של פיאטרא ניאמץ). **מספריו:** **ישו"ת באר חיים מרדכי יחידושי בן יאיר** - על הש"ס **יבאר מים חיים** - על הגדה של פסח **ימאמרי באר חיים מרדכי** - כולל קונטרסים '13 עיקרים', 'גדול השלום' וביאור להפטרת שבת הגדול.

○ יפ"ר האדמו"ר רבי אליעזר זוסיא פורטוגל מסקולן, שפעם רבינו חיפש ביום חורפי בערב מניין לתפילת ערבית, וכשלא מצא, שכר בממון רב עגלה ונסע עשרה קילומטרים לסקולן לביתו של רבי אליעזר זוסיא כדי לאסוף מניין לאמירת ברכו. לאחר מכן חזר שוב בעגלה למקום מוצאו.

מעולם לא ראו את רבינו מתפלל ביחידות, וכדי להתפלל בציבור לא חסך מעצמו טרחה רבה והוצאה יתירה. פעם שלח מברק לידידו הגאון מהרי"ל צירלסזון אב"ד קשינוב, שיגיע אליו בערב וימתין לו עם מניין למעריב. הרב צירלסזון מילא את בקשתו ורבינו הגיע מאוחר בערב עם כרכה מתחנת הרכבת. אחרי תפלת ערבית, כשהסבו השניים שאלו בפשטות: "אחרי מי יש למר יאריצ'יט?". והרב צירלסזון נדהם לשמוע, שאין לרבינו שום יאריצ'יט - ורק כדי להתפלל עם מניין הפסיק רבינו את הנסיעה והטריח את עצמו עם הכרכה מהתחנה העירה - מדובר במרחק עצום.

כאשר התפלל - דומה היה, ששום דבר בעולם לא יכול להסיח אותו מדבקותו בתפילה. באחת משנות האימה (ת"ש-תש"ד) ביו"ט אחד בשעת אמירת לדוד מזמור, שאחרי מעריב נדמה היה, כי מתנפלים על ביהמ"ד. היתה מהומה גדולה וכל המתפללים נמלטו על נפשם. לאחר כמה דקות התברר, שמדובר בפחד שווא ולכן חזרו לביהמ"ד, שם מצאו את רבינו, **שמרוב דבקותו לא הבחין בכל מה שקרה והמשיך בתפילתו וכבר עמד בסוף 'לדוד מזמור'!** (האברך ר' א. א. סיגלר שנכח באותו מאורע)

○ יפ"ר נכדו הרה"ח ר' ברוך סגל, שכאשר עלה רבינו ארצה זכה אחיו ר' שמואל לשמשו מספר פעמים. כשבוע, אחרי שהסתדר קצת בירושלים, התאונן לפניו, שאין לו הזדמנות לקיים מצוות צדקה (רבינו בתחילה התגורר במלון באב"ד ברחוב יפו) **ועל כן ביקש ממנו שיביא לפניו כל יום עני כדי לקיים את מצוות הצדקה**. פיזר כספים מרובים לצדקה ובפרוס הפסח ובפרוס הסוכות הלך עם משמשו לקבץ מעות בעד עניי העיר. כאשר חזר בסוף שנת ה'תש"ד לניאמץ, והמקווה היה שבור - ומוצא לכסף אין, קרא לר' ישראל יחזקאל סיגלר, שהיה בן בית אצלו, ומסר לו צרור תכשיטים, שהיו בביתו, וביקש ממנו למכרם לצורך, כדי שיוכלו לתקן את המקווה.

מצוות ביקור חולים הייתה בראש מעייניו. כשחזר מביהמ"ד לביתו מתפילת שחרית בחצות, המתין לו עגלון במרכבה, ועוד לפני שטעם פת שחרית, נסע לבקר חולים. גם כאשר החולה היה יהודי פשוט, שלא היה לו קשר כמעט עם הרב, נסע לבקרו, היה שואל בשלומו, ואם לא חסר לו משהו ואם היה נצרך - תמך בו או שעודדו בדברים בירכו ברפואה שלימה ונסע לביתו. היה זה דבר קבוע מדי יום ביומו.

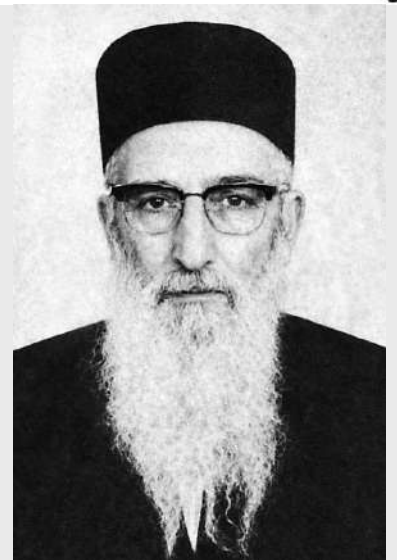
○ מוקד לזמן הדלקת נרות בערב שבת פרשת לך-לך, ז' חשוון ה'תש"ז (1946), צילצל לר' יצחק אייזיק הלוי הרצוג ואמר לו, שהוא מצטרף להיתר עגונה שדנו בה אז. הרב הרצוג שאלו מדוע צילצל בשעה כזו, ורבינו ענה: "מי יודע מה ילד יום". **במוצאי אותה שבת התבקש רבינו לעולם שכולו טוב.**

אם ראשונים כמלאכים- הגאון הרב דוד בן-ציון לניאדו זצ"ל

הגאון הרב דוד בן ציון לניאדו זצ"ל- נולד ב-כ"ז בכסלו ה'תר"ס (1899) בחלב שבסוריה, למשפחת רבנים ותלמידי חכמים שמוצאה מספרד. בתחילה למד בתלמוד תורה מקומי ובהמשך עבר ללמוד בישיבה. בחודש סיוון ה'תרע"ט (1919) כשהיה כבן 19 שנים בלבד, עלה לבדו לארץ ישראל ללא משפחתו והתיישב בירושלים. למד בישיבת 'פורת יוסף'. בהמשך עבר לארצות הברית, שם שימש כרב קהילה של יוצאי חלב, ולאחר תקופה קצרה חזר לארץ. בשנת ה'תרפ"ה (1925) כשהיה כבן 25, נישא ולאחר נישואיו עבר להתגורר בדירת הקדש של סניור אהרן סילוויה בשכונת 'מחנה יהודה' בירושלים.

חודשים אחדים לפני פרעות ה'תרפ"ט (1929) עבר להתגורר בחברון עם אשתו ושני ילדיו. לאחר הפרעות חזר לירושלים והחל לשמש כרב וכשמש בית הכנסת 'זכות אהרן' בשכונת 'מחנה יהודה'. רבינו התגורר עם משפחתו בת ארבעה עשר הילדים בדירת שני חדרים, שגודלה כ-35 מטרים בלבד, שהוקמה בחצר בית הכנסת. לאחר מלחמת ה'תש"ח הוצע לו לעבור לדירה גדולה יותר, אך רבינו סירב. במרוצת השנים רבו ספסלי בית המדרש והלומדים "פלשו" גם לביתו הצר כדי למצוא פינה קטנה ללימודם, ורבינו קיבל אותם בביתו בסבר פנים יפות ובחייבת התורה. כל ימיו הרבה בתפילות ובתחנונים למען גאולתם של ישראל ולאקמא שכינתא מעפרא. החזיק בכל כוחו במצוות חסד של אמת. בכל חצות לילה ערך תיקון חצות וקונן על גלות השכינה, ולאחר מכן למד עד אור הבוקר.

בסוף ימיו, לאחר שנכח לדעת שאין רב בכפר שלם ליד תל אביב, שימש שם כרב עד שנמצא רב מקומי. ייסד שיעורי תורה בבית הכנסת של העדה האורפליית בשכונת נחלאות ומסר שיעורי תורה בערבית בבית הכנסת של העדה הג'רמוקלית ובשכונת הבוכרים. במשך שנים עסק באיסוף ובשימור תולדותיהם של חכמי ארם צובה, ואסף מסורות וחומר ביוגרפי על רבני הקהילה. ספרייתו הפרטית ששכנה בביתו הכילה ספרים רבים ונדירים, והוא נהג להשאלים לכל דורש. בחמש השנים האחרונות לחייו סבל משיתוק חלקי בגופו והיה מרותק למיטה, ולמרות זאת לא מש מאוהלה של תורה. ענוותן מופלא. ברוב ספריו לא ציין את שמו המלא וחתם בכינוי 'המשתדל', כשהאותיות האחרונות מרמזות על שמו. דאג לחלק צדקה למרות הדוחק שבו חי עם משפחתו ונודע כסגפן. נפטר ב-ט' במרחשוון ה'תש"ל (1969). חי כ-70 שנים. ציונו בחלקת הרבנים בהר המנוחות בירושלים. מחשש שיכתבו עליו תארים שלא חפץ בהם, ביקש שלא להספידו ושלא לפרסם מודעות על פטירתו, ואף ניסח בעצמו את הכיתוב על מצבתו. בהלווייתו השתתפו המונים, ובהם רבנים ואנשים רבים שנעזרו מנדיבות לבו ומצדקת פזרונו.

אביו: רבי שלמה אליהו (מחכמי וטובי העיר חלב). **אמו:** מרת שרה. **אשתו:** מרת מזל זבדה (זבידה). נישאו בשנת ה'תרפ"ה (1925). **מילדי:** רבי אפרים (רבה של קהילת 'בית יעקב' בסאו פאולו שבברזיל), מרת אסתר (נישאה לרבי סעדיה לופס), רבי יעקב. **מרבתי:** הגאונים רבי חיים כהן (תורג'מאן), רבי שלמה (סלים) זעפרני, רבי משה טוויל, רבי רפאל שלמה לניאדו. **מספריו:** ילקדושים אשר באר"ץ- תולדות קהילת ארם צובה, רבניה וחכמיה **יליקוטי דוד**- תולדות חכמים **ימליץ טוב**- תפילות. הגיה והוציא לאור ספרים רבים, ובהם: 'תרועת מלך', 'לשון חכמים', 'באור החיים', 'אביר יעקב', 'מחלב הארץ', 'תוכחה ומוסר', 'מעין גנים', 'נעים זמירות', 'פני אוהל מועד', 'בית שמחה', 'מחנה יהודה', 'מי מעיין' ו'יושב אוהלים'.

רבינו התפרסם בצדקותיו הרבות ובמתן בסתר לכל אדם מישראל. כל מעשיו היו בחסידות ולפנים משורת הדין. את רוב המשכורת שלו חילק לצדקה ואת 'המעשר' היה מניח לבני ביתו כדי חיותם בלבד. כך כל ימיו חי בדוחק עם רעייתו וארבעה-עשר ילדיו בצמצום ובתנאים קשים. הפרוטה מעולם לא היתה מצויה בכיסו בשביל בני הבית. מאידך גיסא, תמיד דאג למשפחות עניות.

מבוקר עד ערב היה עסוק בהרבצת תורה לצעירים ולמבוגרים. יסד עבורם שיעורים בבית הכנסת של האורפלים בשכונת נחלאות בירושלים, ובבית הכנסת של הג'רמוקלים שם לימד את תלמידיו. כששמע שבכפר שלם שסמוך לתל אביב, אין רב, נסע והחיה את תושבי המקום, שימש כרב כפר שלם עד אשר נמצא רב מקומי.

בנו סיפר שפעם אחת בימי חורף קשה, גשמים ושלגים ירדו ללא הפסקה והקור היה עז מאוד. כשאבא חזר לבית, ראינו, שהוא הגיע ללא מעיל. התפללנו מאוד ושאלנו: "אבא, להיכן נעלם המעיל? אתה עלול להצטנן ביום כזה". הוא השיב: "הייתי בדרכי לבית הכנסת. ראיתי עני מרוד בא לקראתי רועד מקור, ממש קופא. פשטתי את מעילי והושטתי לו. בהתחלה הוא סירב, אבל לבסוף הסכים וקיבל. כלום יכולתי אחרת? אני בטוח שאין ידו משגת לקנות מעיל חורף, ואילו אני ברוך השם יש לי עוד מעיל אחד בארון ישן ודהוי, אבל מה בכך, מה זה כנגד מצוות מלביש ערומים". כך היתה דרכו במתן צדקה, כשפגש בעני היה מכניס ידו לכיס, וכמה שהעלה משם — מסר לו.

ר' אהרן בנו סיפר כי הגאון הרב יוסף עדס אמר לו: "אביך פעם אחת צעק עלי". ר' אהרן השיב בפליאה: "אבא? שיא העדינות היה. אינני זוכר שצעק על מישהו בימי חייו". הרב עדס סיפר: "פעם קרא לי לבוא אליו ולא יכולתי להגיע באותו יום. הגעתי למחרת, מכיוון שהייתי ממונה על כספי מתן בסתר. אביך פנה אלי בטענה קשה: "איך עשית לי את זה? איך נתת לי לישון בלילה וכספי הצדקה נמצאים אצלי?".

חודשים אחדים לפני פרעות ה'תרפ"ט, עבר לגור עם משפחתו בחברון. מדי יום ביומו היה יורד למערת המכפלה להתפלל להצלחת כל ישראל, לתיקון השכינה ולאקמא שכינתא מעפרא ולרפואת חולי ישראל. כאשר היה חולה בביתו, היה לוקח את החולה למערת המכפלה ולומד שם תהילים ותיקונים והחולה היה מתרפא באותה שעה.

קרדיט תמונת הצדיק: Chesed2090 | CC BY-SA 4.0 | Wikimedia Commons

הגאון הרב דב בעריש וידנפלד זצ"ל הידוע כהרב מטשעבין- נולד בעיר הרימלוב שבפולין ב- ה' בשבט ה'תרמ"א (1881). עוד בהיותו נער אביו התבקש לבית עולמו. לאחר נישואיו עבר לעיר טשעבין שבגליציה, שבה התגורר חותנו. לצד עיסוקיו בניהול בתי העסק של המשפחה שקד שעות רבות בלימוד תורה והתפרסם בכל קהילות יהדות פולין בגאונותו, בחריפותו ובידיעותיו הרבות. עמד בקשר עם גדולי רבני ואדמו"רי פולין שכיבדוהו והעריכוהו עד מאוד, ביניהם הגאון רבי מאיר אריק, הגאון רבי שלום מרדכי שבדרון והגאון רבי מנחם זמבה הי"ד ועוד רבים. למרות ההפצרות הרבות סירב במשך שנים לקבל משרת רבנות. מסר שיעורים לתלמידים ולבעלי בתים והתעקש בשעות אחר הצהריים לעסוק לפרנסתו במסחר בנפט ובאריגים. הגאון רבי מאיר אריק (בעל 'אמרי ישר') אמר לו: "מאחל אני לך, שתפסיד את כל כספך, ותהיה מוכרח לכסא של רבנות!". ואכן בשנת ה'תרע"ח (1918) פשט את הרגל ובסופו של דבר נאלץ לקבל משרת מורה הוראה. בשנת ה'תרפ"ג (1923) התמנה לרב העיר טשעבין וכיהן בה כאב"ד, ובה הקים ישיבה גדולה בשם 'כוכב מיעקב' על שם אביו.

עם פרוץ מלחמת העולם השנייה ופלישת הנאצים לפולין בשנת ה'תרצ"ט (1939) התעורר חשש כבד לחייו, והוא נמלט ללוב ובמהלך התגורר בבית האדמו"ר ר' ישראל מהוסיאטין. בתקופה זו הופנו אליו שאלות רבות שעסקו בבעיות השעה. בשנת ה'ת"ש (1940) נעצר בידי המשטרה החשאית כנתין זר וגורש עם משפחתו ליערות סברדלובסק שבסיביר, שם הועסק בעבודת פרך. היו ניסיונות להצילו מקרון הגירוש, אך הוא סירב לכך. גם בסיביר המשיך לעסוק בתורה והשיב לשואלים, ביניהם גם תלמידיו שנפוצו ברחבי אירופה. את התשובות רשם על נייר אריזה, גזירי עץ וקרקעים של שקי מלט וכך הן נשתמרו. בלשונו ציטט קטעים שלמים מספרי הפוסקים האחרונים. כאשר ערכו את הספר לדפוס מצאו שהלשון מדוקדקת ללא שום טעות. בשנת ה'תש"ב (1942) הועבר לבוכרה ובשנת ה'תש"ו (1946) עלה לארץ עם אשתו הראשונה ושתי בנותיו ששרדו עמו. נחשב לאחד מגדולי הדור, היה פוסק הלכה וכיהן כאחד מראשי מועצת גדולי התורה של 'אגודת ישראל'. בשנת ה'תש"ח (1948) מונה לראש ישיבת 'חיי עולם'. התגורר בשכונת שערי חסד בירושלים וייסד את ישיבת 'כוכב מיעקב- טשעבין' יחד עם חתנו. נפטר בערב שבת פרשת לך-לך, ב-י' במרחשוון ה'תשכ"ו (1965). חי כ-84 שנים.

ציונו בחלקת הרבנים האשכנזים בהר המנוחות בירושלים. בדרכו האחרונה השתתפו עשרות אלפים.

אביו: הגאון רבי יעקב (בעל 'כוכב מיעקב', רבה של הרימלוב ומחסידי הוסיאטין). **אמו:** מרת רחל רפפורט. **אחיו:** רבי נחום. **נשותיו:** מרת 'אכטא (זיווג ראשון- בת הגביר רבי ישראל יוסף קלוגר. נישאו בהיותו כבן 19), מרת רייזל (זיווג שני- בת רבי משה ליברמן, פרנס קהילת קאשוי, ואלמנת רבי יוסף ברנפלד). **בניו:** הגאונים רבי יעקב (כיהן כר"מ בישיבת 'כוכב מיעקב' בטשעבין), רבי ישראל יוסף (כיהן כר"מ בישיבת 'כוכב מיעקב' בטשעבין). **בנותיו:** מרת רייזל (נישאה לרבי ברוך שמעון שניאורסון, בעל 'ברכת שמעון'), מרת לאה (נישאה לרבי ברוך הלברשטאם מזקיקלוב הי"ד, בן רבי סיני מז'מיגראד), מרת יוטא (נישאה לרבי חיים טננבוים), מרת מינדל (נישאה לרבי שלמה זלמן גולדשטוף). **מרבותיו:** הגאונים רבי חיים ליב טיקטינסקי, רבי חיים סולובייצ'יק מבריסק, רבי מאיר אריק. **מתלמידיו:** הגאון רבי משה הלברשטאם (בעל שו"ת 'דברי משה'). **מספריו:** 'שו"ת דובב מישרים'. על תולדותיו נכתבו הספרים: **הגאון מטשעבין ירבותינו יכוכבי אור ישר התורה יבצילו חימדתו- במחיצתם.**

על ידיעותיו בתורה התבטא מרן ה'חזון אי"ש' זצ"ל: "הרבי מטשיבין מטייל בש"ס ובפוסקים כמו שאנו מסובבים את האצבע על כף היד" והדגים זאת על כף ידו, והוסיף לומר: "כך הרבי מטשיבין מטייל בתורה הקדושה!".

על ענוותנותו המופלאה של רבנו ניתן ללמוד מהסיפור הבא: כשהגיע רבנו לירושלים, הכירו כל גדולי התורה ושוחריה בגדלותו והרבו לשבחו. בחג השבועות התפלל עם ה'אמרי אמת', והאדמו"ר מגור נתן לו את העליה של 'עשרת הדברות', והתבטא: "היום הוא יום מתן תורה, ואנו מכבדים את עשרת הדברות עם התורה עצמה (כשהוא מתכוון על רבנו מטשיבין)". ר' דב בעריש הגיב: "לא ידעתי שבגור מתלוצצים!".

רגישותו של הרב הייתה מופלאה. כאשר באו והודיעו לרב על פטירת רעייתו הראשונה בשנת ה'תש"ז, עטפו אותו קדרות ויגון לרגעים ספורים אך מיד התעורר ושאל: "מה מצב האשה החולנית, ששכבה במיטה הסמוכה לצידה בבית-הרפואה באותו החדר, האם לא התרגשה מדי, חס וחלילה, מפטירת שכנתה לחדר?".

בימי מחלתו האחרונה, כשהוא מרותק ונמצא על ערש דוי וקודח מחום, הגיע אליו אחד מעסקני חסד בירושלים לדבר בעניין תמיכה וסיעוד למשפחה סובלת. הרב התרגש ואמר לו: "אין לי מנוח אף לרגע בגלל מצוקתם", ובדברו זלגו עיניו דמעות מרוב צער כאילו מדובר בעצמו.

לקראת סוף ימיו נחלש מאד ובכדי לסייע בעדו הביאו לביתו תלמיד, שישן שם ויעזור לו בכל צרכיו. פעם אחת באמצע הלילה, כשהרב שכב על מיטתו ביקש באופן פתאומי מהבחור לגשת אליו, הלה נבהל, שמא קרה משהו ומיהר לגשת אליו. אמר לו הרב בקול צרוד, שהוא מבקש ממנו מחילה על הטרחה, "אולי תוכל בבקשה להביא לי את הספר 'נודע ביהודה' מהדורא תניינא"? הבחור מיהר למלא את הבקשה והביא את הספר. הרב פתח בתשובה העוסקת בדיני טריפות, עיין בה מעט ושוב סגר את הספר. שאר הלילה עבר כרגיל בלי שום דבר מיוחד. בבוקר הגיע חתנו של הרב רבי ברוך שמעון שניאורסון ושאל את הבחור: "איך עבר הלילה?" הבחור ענה, שהכול היה בסדר, וסיפר את המעשה עם הספר. כאשר נכנס חתנו לחדר שאל אותו לפשר הדברים. ענה הרב ואמר: "חז"ל אמרו (כתובות ע"ז): אשרי מי שבא לכאן לעונה"ב ותלמודו בידו. עכשיו שהגעתי לגיל מבוגר, אני מתכוון לאותו מבחן, שבוחנים את האדם בעולם האמת לדעת, אם תורה בידו אם לאו. חזרתי במוחי על תשובות ה'נודע ביהודה', ובאמצע אחת התשובות נעלם ממני לשוני, ולכן רציתי לעבור על הדברים מתוך הספר".

הרב משה לוי זצ"ל - נולד בת"א ב-ד' שבט ה'תשכ"א (1961). בצעירותו למד בישיבת היישוב החדש ולאחר מכן עבר לישיבת כיסא רחמים. בגיל 22 מונה כר"מ בישיבה למרות שעדיין לא היה נשוי. לאחר נישואיו החל מוסר שעורים בהלכה ובאגדה ברחבי הארץ. כשהקימה ישיבת כיסא רחמים את בית הדין "משפט וצדק" נתבקש לכהן בה כדיין, בתחילה סירב בטענה שהדבר יגרום לביטול תורה, ולבסוף הסכים, ואכן כיהן בה מספר שבועות. **כשראה שאכן הדבר גורם לביטול תורה, התפטר מתפקידו כדיין.**

ענוותן מופלג. התרחק וברח מן הגאווה כמפני האש. למרות שסבל מגיל צעיר מייסורי מעיים המשיך להפיץ תורה בכל הארץ. בשיעורו הקבוע בחולון בימי שישי היו מגיעים ת"ח גדולים וביניהם הרב אברהם יוסף רב העיר חולון. ניצל כל שנייה בחייו ללמוד תורה. **ידוע כבעל מופת.** שימש כסנדק בעשרות מקרים בהם הרופאים טענו כי התינוק יוולד עם מום הבטיח הרב כי הוא יהיה הסנדק והכל יהיה בסדר- ואכן כך קרה.

ענוותן מופלג. השכין שלום-בית בין זוגות רבים. בעל חסד מופלג. הרבה להטיב. זיכוי הרבים היה תמיד לנגד עיניו. הקים בבני ברק בית-כנסת בשם "יוסף דעת" על שם אביו. נכתב עליו ספר בשם 'והאיש משה' המתאר את הביוגרפיה שלו. **מין הגאון הרב עובדיה יוסף צוק"ל העריכו רבות ואמר כי הוא יהיה הפוסק של הדור הבא.** לצערנו לא זכינו לכך והצדיק נפטר ממחלת מעיים ב-י"א חשוון ה'תשס"א (2000). ציונו בבני-ברק. חי כ-39 שנים. **הגאון הרב מאיר מאזוז זצ"ל (ראש ישיבת כסא רחמים בבני-ברק) בהספדו אמר כי נשמת הרמח"ל התנוצצה בר' משה.**

אביו: ר' יוסף. **אמו:** מרת רחל. **אשתו:** מרת מזל (לבית אנג'ל). **מרבתי:** הגאון ר' מאיר מאזוז. **מתלמידיו:** הגאונים ר' אליהו בנימין מאדאר, ר' חננאל כהן, ר' יעקב כהן ור' רזיאל מלול. **מספריו:** **•מנוחת אהבה-** הלכות שבת **•מלווה ה'** הלכות ריבית **•ברכת ה'-** הלכות ברכות **•תפילה למשה-** שו"ת בנושאי אורח חיים ויורה דעה **•יוסף דעת-** מערכות בענייני חזקה, רוב ספק וספק ספיקא **•דבר השמיטה-** בעניין היתר המכירה.

הסיפור הבא מראה בעליל, מהי כוחה של תפילה ומגלה כי הצדיק היה בעל רוח-הקודש. המעשה אירע בשנת ה'תש"ן (1990) עם הרב דניאל משיח שליט"א, אז תלמיד ישיבת 'כסא רחמים'. הרב משיח חלה במחלת הצהבת וכבדו לקה אנושות, עד שנותר ממנו בסך הכל 2%. שבוע ימים הוא שכב בבית החולים 'בילינסון' ללא הכרה.

במצב כזה הברירה היחידה הנה לערוך השתלת כבד, אך בשל הסיכונים הרבים, התנגד מרן ראש הישיבה הגאון רבי מאיר מאזוז זצ"ל לבצע את ההשתלה הקריטית בארץ. כמפלט אחרון, הטיסוהו בבהילות להשתלת כבד בפאריז, בליווי אברך מהישיבה (הרה"ג ר' יוסף בוכריץ הי"ו) ושני רופאים בכירים מבלינסון (האחד יהודי ומשנהו ערבי). כאשר הגיעו לבית החולים בצרפת, סירבו הרופאים לבצע את ההשתלה. "הוא כבר בגדר מת", טענו, "חבל על הכבד שיושתל...". לבסוף, בהשתדלות אנשי ועד ישיבת 'כסא רחמים' בצרפת, הרופאים נתנו את הסכמתם לדבר. ובעוד מתרחשת הדרמה הרפואית בצרפת, התארגנו בישיבת 'כסא רחמים' לתפלות ו'תיקון כרת' לרפואת חברים אהובים... בחצות הלילה של יום חמישי הגיע רבו, הגאון רבי משה לוי זצ"ל, לישיבה לתפילה בוקעת רקיעים יחד עם תלמידי הישיבה. לאחר התפילה המיוחדת, ליוו מספר תלמידים את הגאון רבי משה לביתו. **לפתע, עצר מהילוכו וכמי שקיבל בשורה משמחת, פנה אליהם בהתלהבות: "ברוך ה'! התלמיד בריא ושלם ויחזור לישיבה ללא ניתוח!"**

התלמידים עמדו משתאים. הן רק עתה סיימו את התפילה, וחברם נמצא עתה בבית-החולים במצב קשה, וכאן מדווח להם רבנו בבטחה ובידיעה ברורה, שהתלמיד בריא ושלם?! הגיע הבוקר ועימו הבשורות הטובות, כאשר אמר רבנו... הידיעות מצרפת סיפרו, כי **כאשר באו להשתיל את הכבד בגופו של החולה, אירע נס רפואי בלתי מוסבר, והכבד שב לפתע לפעול מחדש.** כעבור שלושה ימים, פקח החולה את עיניו, והחל לדבר עם הסובבים.

הרופאים, שהיו המומים מהנס הפלאי, שמעולם לא התרחש כמותו, אמרו לאברך שהתלווה לחולה: **"תמסור לראש הישיבה שלכם, שימשיך לקרוא תהילים"**. הרופא היהודי התפעל מאוד ואמר: **"עכשיו אני רואה את ה'", ואילו עמיתו הערבי ביקש לעומתו להתגייר כהלכה.** ב"ה, כי לא תמו חסדיו, הבחור החולה התרפא והחלים לחלוטין.

בנס רפואתו הוא שבר שיא של כל הזמנים ברפואת הכבד. עד אז כבד חזר להתרפא רק אם נותר ממנו לפחות 33%, ואילו לחולה זה נותרו רק 2% וברוך ה' הבריא והחלים. כיום הרב משיח שליט"א הינו תלמיד חכם ופוסק חשוב, המשמש כבודק שו"תים בישיבת 'כסא רחמים'. כה ייתן וכה יוסיף בבריות גופא ונהורא מעליא.

בשנת ה'תש"ס (2000), חיבר הרב משיח ספר שאלות ותשובות, בשם "כרם חמד", ובהקדמה לספרו הוא מספר את נס חייו במלים נרגשות-אגב, לצורך התשלום על ההשתלה, נאספו עשרות אלפי דולרים מעמך בית ישראל. כיוון שב"ה התבטלה ההשתלה, סברו, שאולי כיוון שהכסף כבר נתנם, יעבירוהו לצורך החזקת הישיבה. שאלו את פי מרן ראש הישיבה הגאון ר' מאיר מאזוז זצ"ל, ומיד פסק, **שכיוון שדעת התורמים הייתה לצורך ההשתלה, לפיכך צריך להשיב להם את הכסף שתרמו. וכך היה.**

האדמו"ר הרב מנחם נחום טברסקי מצ'רנוביל- נולד בשנת ה'ת"צ (1730) בעיר נורינסק (במדינת ווהלין שבמערב אוקראינה). בעודו ילד התייתם מאביו. בחינוכו טיפל דודו רבי נחום, אחי אביו. דודו הכיר בכשרונותיו המעולים של הנער ושלח אותו ללמוד תורה באחת הישיבות הטובות בליטא. רבינו הצטיין ביותר והיה בין בחירי התלמידים. כשהתבגר ונשא אישה התפרנס ממלמדות, שאפשרה לו גם להקדיש מעתותיו לתורה, להרחיב את ידיעותיו ולקנות בה שלמות. רבינו לא מצא את סיפוקו בלמוד הנגלה, נפשו נמשכה אחר תורת הרז. התעמק בקבלת האר"י ותלמידיו, ואף התחיל לנהוג כמותם בחיים, בסיגופים ובתעניות. כשהתפרסם הבעש"ט, ושיטתו החדשה נודעה ברבים, נסע למיזבז' בכדי לתהות על קנקנו והפך להיות תלמידו.

רבינו ניחן במתק שפתיים וסבב בערים ובכפרים. בנועם דבריו והליכותיו בקדושה רכש לבבות לתורת הבעש"ט. בנסיעותיו אלה שם לב גם למצבם הכלכלי והרוחני של אחינו, ובמיטב יכולתו עשה לתיקונן ושיפורן. על אף שהיה עני מרוד עסק תמיד בצדקה ואת פרוטותיו האחרונות הוציא לעניים ובייחוד למצוות פדיון שבויים. גם כששימש כאדמו"ר בצ'רנוביל חי בעוני. תמימותו, ענוותנותו ויחסו לזולת שימשו מופת לרבים. מייסד שושלת חסידות צ'רנוביל. מחסידות זו יצאו חסידויות נוספות המונות אלפי חסידים, בהם: סקווירא, צ'רנוביל, ורחמסטרביקא. נפטר ב-י"א חשוון ה'תקנ"ח (1797). חי כ-67 שנים. ציונו בצ'רנוביל. בנו, ר' מרדכי מילא את מקומו.

סבו (מצד אביו): ר' נחום גאון (היה צדיק נסתר). **אביו:** ר' צבי הירש. **אשתו:** מרת שרה. **בניו:** ר' מרדכי (המגיד מצ'רנוביל), ר' מיכל, ר' משה (נפטר בחיי אביו), מרת מלכה (נישאה לרבי אברהם מקורוסטישוב). **מרביתיו:** הצדיקים ר' ישראל בעל שם טוב, ר' דוב בער ממזריטש. **מתלמידיו:** ר' אברהם דב מאווריטש (בעל בת עין), ר' שכנא צבי מנמירוב (בעל הרי בשמים), ר' מרדכי מצ'רנוביל. **מספריו:** **ימאור עיניים-** פירושים על התורה ומאמרי חסידות **ישמח לב-** חידושים על הש"ס שנדפסו עם 'ימאור עיניים'.

פעם אחת, התארח רבינו בשבת קודש אצל הרה"ק ר' שמעון שלמה זצוק"ל (אביו של הרה"ק מסאוואראן זיע"א). בערב שבת הדליקו נר גדול, כדי שידלק כל הלילה. באשמורת הבוקר כאשר קם רבינו משינתו, היה עוד חושך בחוץ. רצה הצדיק לצאת מהבית. ראו ר' שמעון שלמה ובני ביתו שרבינו הולך וממשש כהולך באפילה. שאל רבינו: "למה לא הדליקו נר גדול שיאיר לכל הלילה?", והיה **לפלא בעיניהם, כי הנר עדיין היה דולק והיה אור בבית.** אולם תיכף אח"כ, דרשו וחקרו, אודות הנר, והתברר להם, **כי הנר כבה באמצע הלילה, ואחד ציווה למשרתת הנכריה, שתדליק את הנר בליל שב"ק, וע"כ לא האיר הנר, לרבינו, ולא ראה כלום לאורה.**

פעם אחת שבא רבינו אל הבעש"ט היה חורף קשה ושלגים מרובים. שאל הבעש"ט את רבינו, למה הרעיש את כל העולמות בתפילת מנחה. סיפר רבינו שנסע עם בעל עגלה נכרי ומגודל הקור מת הנכרי. כשראו הערלים שבכפר, שהנכרי מת העלילו עליו, שאני הרגתי אותו ורצו להרוג אותי, ביקשתי מהם, שיניחו לי להתפלל ואח"כ יעשו כרצונם. התפללתי תפילת מנחה בכוונה גדולה. לפתע קם הנכרי המת על רגליו ואמר לערלים: **'מה אתם רוצים מהיהודי הזה, הוא לא הרג אותי רק הקור הרג אותי!'** ותיכף ומיד נפל בחזרה על הארץ ומת, הערלים חיו, שאגמור את תפילתי וניגשו אלי וסיפרו את הפלא ופייסו אותי, והיה קידוש ה' גדול.

בכל בוקר אשתו לבשה את פרוות הכבשים היחידה, שהייתה ברשותם. כאשר שבה מהשוק רבינו התעטף בפרווה ויצא לביהמ"ד. **למרות הפצרות מקורביו העשירים להעניק לו דירה,מלבושים מכובדים ואת כל צרכיו בהרחבה.** רבינו סירב לכך והשיב, כי מי שחפץ להיות חסיד עליו לקיים את הנאמר בפרקי אבות: 'כך דרכה של תורה, פת במלח תאכל...' והרי לא נאמר 'דרכיה' ברבים אלא 'דרכה' ביחיד כלומר – זו הדרך היחידה ולא קיימות דרכים אחרות.

ויפר בנו, ר' מרדכי: לפני שהסתלק אבי לעולם העליון שאלתי אותו: **"מי ילמד אותי עכשיו תורת ה', כמו שלמדתי עד כה?". השיב אבי שיבוא אלי בכל יום בחלום ללמוד עימי תורה- וכך היה.** פעם אחת חודש ימים לא בא אלי אבי הק' ללמדני תורה. הצטערתי על זה. לאחר שלושים יום הגיע אבי וסיפר לי, שהסתלק צדיק גדול מעלולב ושמו ר' דוד שכל ימיו לא אמר ד"ת על שולחנו לפני חסידיו למרות שהיה מלא וגדוש בתורה ובחכמה. ע"כ כיבדו אותו בעולם העליון לדרוש במתיבתא דרקינא שלושים יום. כל נשמות הצדיקים הלכו לשמוע את דבריו, וע"כ לא יכולתי לבוא בחלום, כי לא נתנו לשום נשמה רשות לרדת למטה בעת הדרשה.

מסופר, שפעם הגישו לפניו בטעות חלב עכו"ם ורבינו לא ראה את החלב. לאחר שהתברר מקורו - שאלו, מניין ידע ואמר, שכלל לא ראה את החלב שהגישו והסביר ע"פ המשנה במסכת ע"ז "חלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו" שאפשר לפרש שאין ישראל רואה חלב עכו"ם.

ויפר הרה"ק ר' איציקל מפשעווארסק, שהרה"ק ר' דוד מטאלנא סיפר שאביו הרה"ק ר' מרדכי מצ'רנוביל זי"ע סיפר לו, שאביו (רבינו) בכל יום לאחר פטירתו למד עימו. כך במשך תקופה ארוכה, עד שהפסיק לבוא אליו. כעבור תקופה שוב הופיע ללמוד עמו. שאל ר' מרדכי: "מדוע הפסיק לבוא אליו?". ענה, שכל זמן שיכל לסבול את אוויר העולם ירד אליו. היות שהתעלה כל-כך, אין עוד באפשרותו לרדת לעולם השפל. שאל ר' מרדכי: "א"כ, מדוע היום כן הגיע אליו?". השיב אביו: "היום נפטר בברדיטשוב יהודי בשם יהושע אלעזר חודרוב, שבמידת החסד היה חד בדרא. הכריזו בשמיים שכל אלו שעסקו בגמילות חסדים החל מאברהם אבינו ועד הדור האחרון, צריכים להשתתף בהלווייתו. היות שעסקתי בפדיון שבויים, שלחו גם אותי. היות שהייתי כבר כאן, באתי אליך. אבל אין זה אומר, שאמשיך לבוא בכל יום."

הגאון הרב נתן צבי פינקל (השני) זצ"ל - נולד ב-ה'תר"ל (1943) בשיקגו שבארצות הברית. נקרא על שם אבי סבו, ה'סבא מסלובודקה' (מגדולי ראשי הישיבות בליטא ובארץ ישראל). בתחילת שנות ה-60 נסע ללמוד בישיבת מיר בירושלים. בישיבה שהה תחת חסותו של אחי סבו, הגאון הרב אליעזר יהודה פינקל וכן למד בחברותא עם הגאון הרב חיים קמיל, שהחשיב לרבו. לאחר פטירת חמיו בשנת ה'תש"ן (1990), התמנה במקומו לראש ישיבת מיר בירושלים לצד הגאונים רבי רפאל שמואלביץ ורבי אריה פינקל. בשנת ה'תשמ"ח (1988) לקה בפרקינסון ומאז סבל במשך שנים ממחלת פרקינסון והיה מרותק לכיסא גלגלים. למרות חוליו והקושי הרב רבינו פיתח את הישיבה והפך אותה לישיבה הגדולה בישראל ולאחת משתי הגדולות בעולם כולו (לצד ישיבת לייקווד). תחת הנהגתו הישיבה פתחה סניף ברמת שלמה בירושלים ואת ישיבת מיר ברכפלד בשכונת אחוזת ברכפלד במודיעין עילית. בשנת ה'תשס"ג (2003) התמנה כחבר מועצת גדולי התורה של דגל התורה. מידת האמת היתה נר לרגליו. דאג לכל אחד מהישיבה במסירות נפש כאילו הוא בנו. נפטר ב-י"א מרחשוון ה'תשע"ב (2011). חי כ-68 שנים. בהלווייתו השתתפו למעלה ממאה אלף איש. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. בנו ר' אליעזר יהודה התמנה למלא את מקום אביו.

אביו: ר' אליהו מאיר. **אמו:** מרת שרה. **אשתו:** מרת לאה (בת ר' בנימין ביינוש פינקל, ראש ישיבת מיר ובן דוד של אביו). **מרבתי:** ר' אליעזר יהודה פינקל. **חברותא:** ר' חיים קמיל. **ילדיו:** ר' אליעזר יהודה (שימש כאחראי על ה'חבורה' החסידית בישיבה וכן מילא את מקום אביו בראשות הישיבה), ר' אברהם ישעיהו (ראש בית המדרש 'פרידמן'), ר' שמואל (משיב), ר' חיים תנחום (אחראי על ה'חבורה' החסידית ומשמש כמשיב בישיבת מיר ברכפלד), ר' שמריהו (מנהל ישיבת מיר ברכפלד). **חתנו:** ר' נועם אלון (ראש ישיבת מיר ברכפלד). **מספריו:** **יחידושי רבי נתן צבי פינקל** - על מסכתות נדרים, בבא קמא, מכות וסוכה **שיחות רבי נתן צבי-שיחות ומאמרים**. על תולדותיו נכתב: **יבכל נפשך** - תולדות רבי נתן צבי פינקל.

להלן סיפורים על הצדיק שמעובדים מתוך 'בכל נפשך' - בערב בו נישא בנו בכורו (ראש הישיבה שליט"א) התקיימה חתונה של אחד מבני הישיבה. ברור היה לכולם שביום שמחת בנו בכורו לא שייך שימצא זמן להשתתף בשמחה אחרת. **להפתעת התלמידים רבינו יצא משמחת נישואי בנו, עזר מונית, נסע לחתונה השניה, רקד עם החתן והמחותנים רבע שעה ולאחר מכן חזר לשמחתו.**

מעשה בשני אברכים מחשובי הישיבה שנדברו יחדיו לעשות שידוך ביניהם. השידוך החל 'לקרום עור וגידים' עד ששני הצדדים היו מוכנים 'לשבור צלחת'. לפתע התברר כי מסיבה בלתי צפויה אחד מהצדדים אינו יכול בשום אופן להתחייב כספית כפי שחשב בתחילה. השידוך נתקע ולא היה יכול לצאת אל הפועל. רבינו שהיה בסוד העניינים התעניין מה קורה עם השידוך. רבינו שמע על המצב הוא ביקש לקרוא לשני האברכים והודיע להם שהשידוך יסגר הערב על שולחנו. **לפליאת האברכים אמר: "בשידוך שכזה אני הצד השני", ושלם על חשבונם את הכסף שהיה חסר להשלמת השידוך.**

פעם רבינו ביקש מאחד התלמידים בישיבה לבוא לביתו לצורך עניין מסוים. כשסיים לשוחח עימו, עשה חשבון והתברר שהלה הפסיד ארוחת ערב בישיבה. הוא הציע לבחור לאכול ארוחת ערב בביתו. התלמיד כמובן סירב וטען שהוא יכול להסתדר. ראש הישיבה עמד על כך שיאכל בביתו. **מכיוון שהרבנית לא הייתה בשעה זו בבית, ראש הישיבה סידר לו ארוחת ערב בעצמו.** הוא הניח לו לחם על השולחן וטיגן בעצמו חביתה. כשהבחור סיפר על כך בימי השבעה, בני הבית התפללו. **לא היה זכור להם מעולם שראו אותו מכין חביתה לעצמו, אבל למען תלמיד-אורח כנראה שונה הדבר.**

בחור אחד מתלמידי ישיבת מיר בסוף זמן החורף לפני טיסתו לביתו בחו"ל הגיע להיפרד מראש הישיבה הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל. ראש הישיבה שאל אותו: "מתי הטיסה?" הבחור השיב: יום אחד לפני סיום ה'זמן'. תוך שהוא מסביר שהוא נוסע ביום זה משום שהוריו השיגו לו טיסה שרק ביום זה היא זולה יותר בשבע מאות דולר מאשר טיסה למחרת. כשרבינו שמע זאת, **הוא הכניס את ידו לכיסו והוציא סכום של שבע מאות דולר ומסר לתלמיד ובלבד שיוכל להישאר יום נוסף של לימוד תורה בישיבה.**

הבחור בא במבוכה. הוא ניגש לאחד מראשי הישיבה הגאון רבי רפאל שמואלביץ ושאל: "מה עלי לעשות?". רבי רפאל השיב לו: **"דע לך, אצלך זה עניין של כסף ואכן על כסף ניתן להתמקח. אולם אצל ראש הישיבה הנידון הוא תורה, ועל עוד יום של תורה בישיבה לא ניתן להתמקח איתו..."**

פעם ביקשו מרבינו לחתום על עניין שהיה יכול לעזור מאוד לישיבה בהשגת תקציבים. המסמך לא היה חלילה שקרי, אלא שגם אמיתי לגמרי לא היה. רבינו שהיתה לו מידת האמת, היה נחרץ שלא לחתום בשום אופן על מסמך זה. פעם הגיע תקציב ממשלתי של מיליון שקל לישיבה מאחד ממשרדי הממשלה, תקציב שסודר על ידי אחד העסקנים שעמל שנה שלמה להשגתו. כשהתברר לרבינו שהיתה שם התחכמות קטנה בהצהרות, לא הסכים בשום אופן לקחת את הכסף.

אחד מבני הישיבה בירושלים רצה להתקבל לסניף הישיבה בברכפלד אבל רבינו היה סבור שאינו מתאים ולכן לא קיבל אותו. **כדי שלא ירגיש אי נעימות, רבינו הציע לו לקבוע איתו סדר לימוד כל יום בחברותא.** כיוצא בזה אירע פעם שאחד מבחורי הישיבה ביקש שיקבלו את אחיו לישיבה. רבינו היה סבור שהוא לא ראוי לכך ולא קיבלו, גם במקרה זה הציע לאחי הבחור שלמד בישיבה ללמוד איתו בחברותא. קרדיט תמונה: צביה Wikimedia Common | CC BY 3.0 - עבר עיבוד

הגאון המקובל הרב נחום וייספיט לעווי משאדיק הידוע כרבי נחום שאדיקר זצ"ל – נולד בשנת ה'תקע"ג (1813). הוא ואחיו הם ראשי משפחת וייספיט בירושלים. בצעירותו למד אצל הגאון רבי שלמה זלמן ליפשיץ ובגיל שמונה עשרה שנים בלבד הוסמך על ידו. לאחר נישואיו שימש במשך מספר שנים כרבה של העיר שאדיק שבפולין (ליד העיר קאליש). בשנת ה'תר"ג (1843) עלה לארץ ישראל עם שניים מאחיו: ר' אשר למל ור' יעקב יהודה לייב (מח"ס 'בית לאבות').

לפי המסורת, עלייתם באה לאחר ששלושתם חלמו בלילה אחד כי עליהם לעלות לארץ ישראל. בירושלים הקדיש את כל זמנו ללימוד התורה כשהוא יושב רוב ימיו בצום, עטוף בטלית ותפילין. למד קבלה יחד עם אחיו והגאון רבי יוסף זונדל מסלנט. התמנה לראש כולל פולין. העמיד תלמידים רבים.

מגדולי רבני ירושלים. זקני ירושלים היו מספרים שהיו לו ולאחיו גילוי אליהו הנביא ומגיד מן השמיים. הקפיד להתענות משבת לשבת. נפטר ב-י"ב חשוון ה'תרכ"ו (1865) במגפת החולירע. חי כ-51 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים בין אחיו ר' יהודה לייב והגאון מקוטנא. בשנת ה'תשמ"ג (1983) הוקם על שמו ישיבת הר"ן (ר"ת- הרב ר' נחום), על ידי צאצאו הרב צבי וייספיט. על שמו רחוב בשכונת נווה יעקב בצפון ירושלים.

אביו: ר' אברהם מפוזנא (תלמיד הגאונים ר' רפאל הכהן כ"ץ מהמבורג ור' יוסף הצדיק, חתן הגאון ה'נודע ביהודה'). **אמו:** מרת אסתר (בת ר' יצחק משלשין). **נשותיו:** מרת חיה (זיווג ראשון- בת ר' לייזר, אב"ד סימפלוניה), מרת מינה לאה ריבלין (זיווג שני- בת ר' משה מגיד ריבלין, מנהיג האשכנזים בירושלים). **מרבותיו:** הגאונים ר' עקיבא איגר, ר' רפאל הכהן כ"ץ מהמבורג, ר' שלמה זלמן ליפשיץ (מח"ס שו"ת חמדת שלמה), המקובל ר' יהודה כהן. **ילדיו (מאשתו הראשונה):** ר' שלמה זלמן בהר"ן (ממייסדי שכונת מאה שערים ושכונות נוספות. שימש כחבר בית דינו של המהר"ל דיסקין), ר' אברהם אליעזר, מרת רחל יוכבד (נישאה לר' יהודה ברגמן), מרת אסתר גיטל קורפו. **ילדיו (מאשתו השנייה):** ר' אשר לעמיל בהר"ן, ר' דוד בהר"ן. **מספריו:** **יאבני קודש** – על בבא מציעא **יאבני קודש** – שו"ת **בית אבות** – נדפסו בו מתשובותיו **יאמרי בינה** – נדפסו בו מתשובותיו

רבינו גר בשכונת 'שערי חסד' בירושלים. הצדיק נהג לצום מערב שבת לערב שבת ושקד על התורה הקדושה יומם ולילה בהתמדה נפלאה בלי שהצום יפריע לו. היו לו בנים וארבעה אחים שכל אחד היה גדול בפני עצמו. אחד מבניו, ר' שלמה זלמן סיפר שאביו, ר' נחום, נהג ללכת בכל יום שישי אחר הצהריים לכותל המערבי לומר שיר-השירים, שכן בזמן זה יורדת השכינה לכותל ועת רצון לומר אז שיר השירים.

פעם כשהיה בחור צעיר בן שלוש-עשרה או ארבע-עשרה, הלך עם אביו כהרגלו ביום שישי אחר הצהריים לכותל. שם בכותל ישנן מדרגות מסוימות, כשהגיעו לשם פגשו יהודי שנראה פשוט ורגיל ככל יהודי. בשלב זה נפרדו האב ובנו. אביו והיהודי פסעו יחד לכותל כאשר הוא ר' זלמן הצעיר היה צריך להמתין שם לשובם.

אחר פרק זמן אביו אמר לו שיכול להצטרף אליו. היהודי ההוא שפגשו לא היה שם כבר. הוא נבהל והשתומם איך נעלם היהודי, הרי הוא לא ראה אותו חוזר? אבל הוא שתק, הוא לא העז לשאול את אביו. אביו מעצמו שאל אותו שרי-השירים אם הוא ראה את היהודי ההוא. כשנענה בחיוב, אביו אמר לו כשבת שחוק מרחפת על שפתיו: "אשרי מי שנתן לו שלום".

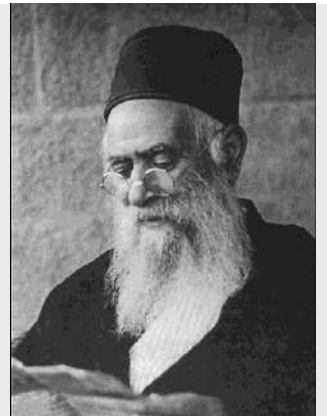
זקני ירושלים סיפרו, שהמקום שהתגלה אליו הנביא אל רבינו היה באותה פינה בכותל המערבי שבה היה בוכה רבות על החורבן עד שנעשתה גומא מדמעותיו. כמו כן מסופר שבבית הסדר, בנו רבי זלמן שם לב לשינוי מראה פני אביו הקדוש. הבן שאל ברמז לפשר הדבר, ואביו הגה"ק רבי נחום זיע"א אמר: "הנה זה עתה הופיע כאן אליהו הנביא".

בנו הגה"צ רבי דוד בהר"ן זיע"א נשאל על ידי אחד מבני משפחתו האם נכונה המסורת בירושלים שהיתה לאביו הגה"ק רבי נחום זיע"א מדרגת 'גילוי אליהו' שהרי אצל אנשי ירושלים היה פשוט וידוע שהגה"ק רבי נחום זיע"א היה רגיל בכך. הגה"צ רבי דוד בהר"ן זיע"א השיב: "גילוי אליהו? לאבי היה הרבה יותר מזה. הרי היה לו 'גילוי שכינה'!"

פעם אחת בתו של רבינו חלתה מאוד וכמעט הגיעה עד שערי מוות. בר"ה לפני התקיעות אביה הגה"ק רבי נחום זיע"א עלה לבית וישב שם בעיניים עצומות ובדבקות נוראה. הוא אמר לה שאם תראה את אמה ע"ה, לא תיתן לה את ידיה, רק לזו שיושבת לידה. מיד נתנה את ידה ליושבת לצידה והתרפאה. לאחר מכן סיפרה שאכן היא ראתה כי אמה הגיעה מעולם העליון והושיטה לה יד.

הגאון מרן ר' שלמה זלמן אוירבאך זצ"ל סיפר כי בערב שבת אחת, כשרבינו הלך לקרוא את מגילת שיר השירים בכותל המערבי, הוא השתתה בכותל המערבי יותר מהרגלו. בנו רבי שלמה זלמן שאל את אביו: "אבא, מדוע אתה מתמהמה?". אביו אמר לו: "בפולין נפטר אחד מגדולי התורה שהיה הרב מקויל בפולין, שמו הגה"ק רבי שלמה פוזנר זיע"א. הלווייתו עתידה לעבור בכותל המערבי". לאחר זמן התברר שאכן באותה שעה נפטר הרב מקויל בפולין, שהיה מגדולי התורה בדורו.

בנו ר' דוד בהר"ן זיע"א סיפר, שבשמחת נישואי אחד מבני משפחתו קם אביו ושתה 'לחיים' ואמר שברגעים אלו מת צורר כל היהודים, הצאר ניקולאי. לאחר זמן התברר שאכן באותה שעה מת ברוסיה הצאר ניקולאי. (הסיפורים מתוך 'גדולה שימושה' – מאת ר' צבי וייספיט)

הגאון רבי בן ציון מרדכי חזן זצ"ל - נולד בשנת ה'תרל"ו (1876) בבגדאד (בבל). גדל בביתו של רשכב"ג החכם המקובל ר' יוסף חיים זצ"ל. בהיותו כבן 28 שנים עלה לארץ ישראל בעצת הבן איש חי, כי בשל קולו הערב (שימש כחזן של הבא"ח) דרש ממנו המושל הערבי להיות מואזין במסגד. בהגיעו לארץ השתכן בשכונת הבוכרים בירושלים. שם המשפחה שונה מ'נחום', מאחר שהשלטונות בארץ החליטו, ששם המשפחה יהיה 'לחזן' בשל קולו הערב. עסק בצרכי ציבור. הקים את הישיבות 'מעייני גנים' ו'שושנים לדוד'. מונה להיות אחראי על בניית הקליניקה 'חסד לאברהם' בחברון (ע"ש אביו של הנדיב ר' יוסף אברהם שלום מכלכותא בהודו. כיום נקרא 'בית הדסה').

מונה ע"י הבא"ח להקים את ישיבת 'פורת יוסף' בעיר העתיקה מכספי הנדיב ר' יוסף שלום מכלכותא (הבא"ח יעץ לנדיב לתרום את כספו למטרה זו והוא תרם 30,000 לירות זהב). הערבים ביקשו להרוג את רבינו בטענה, שהקרקע היא רכוש הוואקף (הקדש). המשך הבניה התאפשר לאחר שדגל בריטי הונף במקום, כי הנדיב היה נתין בריטי. הבנייה ארכה כעשר שנים כולל הפסקה בזמן מלחמת העולם הראשונה. בשנת ה'תרפ"ג (1923) הסתיימה. אז עזב את שכונת הבוכרים, וגר במתחם הישיבה וניהל אותה עד יומו האחרון. רבינו עמד בקשר הדוק עם הבא"ח והיה המקשר בינו ובין ר' אליהו מני (רבה של חברון). הגיה את כל ספרי הבא"ח והביאם לדפוס בארץ. תואר פניו הביא אפילו את הגויים להעריכו ולכבדו. שימש כחזן בביה"כ 'איסטמבולי' הגדול ברובע היהודי. מרן ר' עובדיה יוסף זצ"ל זכה להיות בן בית אצל רבינו. דרשן מופלג. דרש בשכונת נחלת ציון ואח"כ בביהכנ"ס רבן יוחנן בן זכאי ברובע היהודי. חשש מפני הגזל. **גאון בנגלה ובנסתר. רבים פנו אליו ונושעו. ברכותיו עשו פרי. מפורסם כמרפא חולים, הסיר פחדים ופקד עקרות ולא היה מוכן לקחת כסף. בעל רוח-הקודש. ידע את יום פטירתו. נפטר ב-י"ב חשוון ה'תשי"ב (1951). חי כ-76 שנים. ציונו בבית העלמין סנהדריה בירושלים.**

אביו: ר' מרדכי. **אמו:** מרת נעם. **ילדיו:** ר' יוסף חיים (ע"ש רבו ה'בן איש חי'), ר' מרדכי ז"ל, ר' מאיר (אחיו התאום ר' עקיבא נפטר בילדותו), ר' אביחיל, מרת אסתר (נישאה לר' שלמה ירדני), מרת חבצלת (נישאה לר' מרסל רובין), מרת מרגלית (נישאה לר' יונתן אסולין), מרת נעמי (נישאה לר' לואי יהודה הורן), מרת רות (נישאה לר' זלמן פשחצקי). **מרבתי:** הגאונים ר' אברהם חיים עדס, ר' אברהם שמואל מגלד, ר' יום טוב ידיד הלוי, המקובל חכם ר' יוסף חיים (בעל ה'בן איש חי'), המקובל חכם ר' חיים שאול הכהן דוויק. **מכתביו:** את דרשותיו, שדרש במשך ארבעים שנה, ערך כדי להדפיסן, אך כל כתביו אבדו עם נפילת הרובע.

להלן סיפורים, שהביא ידידי ורעי ר' דניאל אלול בספרו '**אורח צדיקים**'. אמו של רבינו ילדה שני בנים והם נפטרו ל"ע יום לאחר הברית. כשהרתה בפעם השלישית חששה, שגורל בנה השלישי (רבינו) יהיה כאחיו, ופנתה למעונו של ראש גולת ישראל בבבל ר' יוסף חיים בעל ה'בן איש חי'. בבואה שטחה לפניו את בקשתה, ה'בן איש חי' בירך ואמר לה, שיחיה בעזרת ה'. כעבור זמן ילדה בן במזל טוב וביום השמיני נכנס בבריתו של אברהם אבינו. למחרת הברית החל הילד לפרפר, והחשש לחייו גבר. אמו לקחה אותו לבית ר' יוסף חיים ואמרה בבכי **שחיי הילד בסכנה, ונראים בו סימני גסיסה**. אמר לה הצדיק: "הניחי את הילד אצלי, ואני אגדל אותו כבן". האם השאירה אותו בבית הרב והלכה לה. כך זכה רבינו לגדול בבית רבו. מפני כך זכה לקרבתו, למד ממנו את תורת הנגלה והנסתר וזכה לרכוש לעצמו רבות מהליכותיו של הבא"ח. (מפי בנו ר' אביחיל הי"ו). ממשיך מורשת אביו בביה"כ 'אהל יעקב' ברמת גן)

על העובדה שרבינו ידע יום פטירתו, ניתן ללמוד מהסיפור המופלא הבא: כמעט ארבע שנים עברו מאז נפל הרובע היהודי בעיר העתיקה בידי הלגיונרים הירדנים. באותה העת, מאז חורבן ישיבת 'פורת יוסף' ברובע, למדו תלמידי הישיבה בשכונת הבוכרים. רבינו עבר לגור בקטמון. יום ראשון, י"ב חשוון ה'תשי"ב. בנו ר' אביחיל יצא לעבודתו. רבינו אמר לאשתו כי הוא רוצה לנסוע לישיבת 'פורת יוסף'. היא טענה שהדבר קשה ושלא כדאי לו לטרוח כעת ולנסוע עד לשם. אולם רבינו אמר, שמלפני ראש השנה לא ביקר בישיבה ונכספה נפשו לבקר בה. הצדיק נסע בשני אוטובוסים להגיע לישיבה. בישיבה פגש את כל הרמ"ם וביקש מהם מחילה. הוא התנצל ואמר כי הוא חושש שמא נזף במישיבה, והגם שהיה לשם שמיים מכל מקום רואה הוא צורך לבקש את סליחתם **מכיוון שהוא יודע כי שעותיו ספורות בעולם**. הרמ"ם סירבו להאמין וביטלו את דבריו. רבינו החזיק בדעתו, וביקש, שיתפללו עליו שלפחות יזכה להגיע עד לביתו. הרב סיים את דבריו ויצא מהישיבה. ר' יהודה צדקה לא יצא אחרי רבינו באוטובוס הבא. ר' בן ציון הגיע למפתן ביתו, נשק למזוזה וזעק "חטאתי עויתי פשעתי..." (וידי' וקרא שמע ישראל. הוא לא רצה שאשתו תהיה נוכחת בשעת פטירתו, ולכן ביקש ממנה, שתכין כוס חלב. אחר שחיממה את החלב והביאה לו את הכוס - ראתה, שכבר נפטר. עד רגע מותו לא כהתה עינו ולא נס לחו. **בהלווייתו השתתפו למעלה ממאה אלף איש**. אחר ההלוויה באו לרב יהודה צדקה ואמרו לו בחלום, שהיה **לרבינו ניצוץ מנשמת דוד המלך ע"ה**. כמו כן סיפרה אשתו שארבעה ימים לפני פטירתו **ביקש, שתקדים את יום כביסה ליום ראשון** (במקום יום שני) כי לא תהיה פנויה ביום שני (ולא גילה לה מדוע). **במוצש"ק האחרון לחייו הלך לדירות בניו וברכם בלא להסביר מדוע. והיה זה פלא, משום שלא היה רגיל לבקרים**. (מפי בניו ר' יוסף חיים ור' אביחיל הי"ו)

כאשר רבינו היה עובר ברחוב היו הסוחרים הערבים קמים לכבודו. כשנפל הרובע היהודי בידי הירדנים, היה רבינו זה שהסדיר את תנאי הכניעה והפינוי של תושביו, כדי שלא יאנה להם כל פגע ונשא את הדגל הלבן יחד עם הרב מינצברג, מוכתר הרובע (ראש הקהל). כשראהו המפקד הירדני, עמד מפניו, **והסביר לחייליו, שראה לפניו דמות מיוחדת של מלאך**.

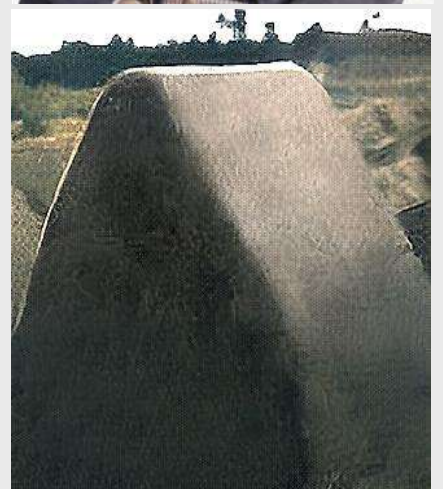
כשבנו הגדול חזר לישיבה לבקר את אביו הגיע השמש ר' מימון סודרי עם מגש של כוסות תה עבור תלמידי הישיבה, והגיש כוס לרבינו. כשראה את בנו של הרב- הגיש גם לו כוס תה. רבינו זעק ואמר לו: "**אין לו רשות לשתות כוס זה, כי כבר אינו תלמיד בישיבה וכסף הישיבה הינו של הקדש. והוא יכול לשתות בבית**".

הרב המקובל חכם יעקב חיים זצ"ל - נולד בחודש ניסן ה'תרי"ד (1854). כבר מצעירותו ניכר כי לגדולות נועד ולאחר שלמד בכותאב המקומי, התקדם יותר משאר בני גילו ואביו החל ללמדו. בצעירותו היה ידוע כתלמיד חכם ואף אביו מזכירו פעמים רבות חידושי תורה בשמו של בנו היניק והחכים. בשנת ה'תרס"ט (1909) לאחר פטירת אביו החל למלא את תפקיד אביו ברבנות. ניהל את קופת הצדקה של הקהילה. יסד ישיבה לבעלי בתים בשם 'מדרש בית טאקו' ואף עמד בראשה. הנהיג את הקהילה בבגדד. **חסיד ומקובל. חריף ובקי.** מפורסם כאביו במידת החסידות והפרישות. איש אלוקים קדוש. **מספרים עליו כבעל קבלה מעשית. בעל רוח-הקודש.** כל העם היו סרים למשמעתו. בעל לב טוב, אהוב ונחמד לכל. מלומד בניסים. נפטר ב-י"ב חשוון ה'תרפ"א (1920). חי כ-66 שנים. ציונו בבגדד שבעירק. בנו, ר' דוד מילא את מקומו.

אביו: הגאון המקובל חכם ר' יוסף חיים זצ"ל (בעל ה'בן איש חי'). **אמו:** מרת רחל. **בנו:** חכם ר' דוד. **מרביתיו:** אביו, הגאון חכם יוסף. **מספריו:** **יציצים ופרחים-דרשות ורמזים עפ"י הסוד על כל התורה יזכות אבות- על פרקי אבות יגאון יעקב-חידושים על אגדות התלמוד יט"ל אורות- דרשות וחידושי תורה יחיבור על קבלה מעשית- כתב יד.**

מסופר על ר' יעקב בנו של הגאון ר' יוסף חיים זצ"ל כי מעבר להיותו מקובל, אף הוא השתמש בקבלה מעשית. ומעשה שהיה כך היה: ידוע כי ר' יעקב ואביו ר' יוסף למדו תורה באותו בית-מדרש. אולם הם לא ישבו יחדיו, אלא כל אחד במקומו. האם, בכל יום הייתה מכינה אוכל ומביאה אותו לבית-המדרש לבעלה ולבנה ורווה נחת מבעלה הצדיק ומבנה הקדוש ומשקידותם באוהלה של תורה.

פעם אחת הגיעה לבית-המדרש כהרגלה לתת אוכל, וקראה לבעלה ולבנה. להפתעתה הרבה, בנה לא היה שם. היא שאלה את בעלה הגאון ר' יוסף: "היכן יעקב?". אולם הרב השיב כי אינו יודע, ורק לפני דקות אחדות ראה אותו. והיה הדבר לפלא, כיוון שר' יעקב ידע שאמו מביאה את האוכל לבית-המדרש ומקפיד היה להיות נוכח.

לאחר זמן מה, ראה ר' יוסף את בנו יושב במקומו ולומד תורה. ניגש אליו אביו כדי להוכיחו על כך שלא ימו נגרם צער בשל העובדה כי הביאה את האוכל והוא לא היה שם. ושאלו: "היכן היית?". השיב בנו כי היה בחוץ-לארץ במקום פלוני (מרחק ימים רבים מבגדד). הבין אביו כי בנו השתמש בקבלה מעשית ואמר שם קדוש של קפיצת הדרך, ואמר לו: "בני, אבקשך לא להשתמש בשמות הקודש, כיוון שמי שמשמש בהם מתקצרים ימיו!".

בכל יום ר' יעקב חיים היה הולך במסלול קבוע להגיע לבית-המדרש, ותמיד השתדלו תלמידיו ללוותו כדי ללמוד ממנו בדרך. פעם אחת, בעת שהלך בדרך עם תלמידיו, ראו התלמידים מרחוק שתי ערביות העומדות מרחוק באותו מקום שהם עתידים להלך שם. והן עמדו שם בכוונה, באופן שהרב יהיה מוכרח לעבור בין שניהם. מאחר וראו התלמידים כי אין הרב משנה את מסלול ההליכה, פנו אליו בשאלה אם ראה את הערביות מרחוק. השיב הרב כי ראה ואל להם לדאוג בעניין. הם מהלכים ואינם רואים פתרון כי אם לעבור בין שתי הגויות. אולם הם ידעו מגדולת רבנו ולא שאלו שאלות. כשהגיעו מרחק קצר לפניו, אחת מהן התעלפה ואילו השניה רצה לעזור לה, ואז הרב עבר כהרגלו.

יפר הגאון חכם שמואל דרזי זצ"ל סיפור מופלא על ר' יעקב, בנו של הבא"ח: פעם אחת, בעת הילוכו בדרך, החליט נער ערבי לבזות את רבם של היהודים. "כיצד יתכן שרב היהודי יזכה לכבוד גדול משל אביו", חשב בלבו. מה עשה? בעת שעבר ר' יעקב, שפך עליו מים סרוחים ודלוחים.

הרב לא התייחס והמשיך לדרכו. אולם כדי ללמד את הגויים לבל יבזו את היהודים החליט ללמדו לקח. אמר הרב מה שאמר והוציא שני מסמרים מהגהינם והכניסם בכפות רגליו של הגוי. מיד החל הנער על כל צעד ושעל לקפוץ מרגל לרגל תוך כדי שהוא שואג בזעקות כאב. מיד ניגשו אליו שכניו הגויים ושאלוהו: "מה קרה?". אולם הוא אינו יכול להשיב מחמת הכאב. הם השכיבו אותו ורווח לו קמעא. מיד ניגשו לאביו שהיה מכובד מאוד בקרב הערבים וסיפרו לו מה שקרה מבנו. הוא בירר וחקר איזה ארוע קדם למה שארע עם בנו, ועדים שהיו נוכחים בעת שפיכת המים הסרוחים סיפרו לו.

"עתה נודע הדבר", השיב בפנים כאובות, "בני חסר דעת, ביקש לבזות את רב היהודים". מיד ניגש אל ר' יעקב וביקש שיעזור לבנו תוך שהוא משתטח ארצה ונופל לרגלי רבנו ובוכה על אודות בנו. אולם הרב השיב: "איני יודע מה אתה רוצה ממני!". אביו של הנער לא הרפה וביקש: "אני יודע כי הכל בגלל בני. הוא עשה מעשה אשר לא יעשה. אני כועס עליו מאוד ואני מבקש ממעלת רב היהודים שיכופר לו".

לאחר זמן מה רצה רבנו לקדש שם שמים ואמר: "שאל את בנך. אם יבטיח מהיום והלאה לא להזיק לאף יהודי, ולא רק זאת, יסייע לכל יהודי שיצטרך עזרה- אזי אעזור לו. אם לא- יכול להישאר הוא במצבו הנוכחי". על אתר הסכים כמובן הנער הערבי לדברי הצדיק. הרב התפלל ומיד יכל לעמוד על רגליו ולהלך כפי שהיה. אביו גער בבנו תוך שהוא מפלא בו את מכותיו וזועק עליו: "כיצד העזת לעשות כן לרב היהודים? הרי בכוחו יכול הוא לגרום למיתתך!". הבן בבכי נפל לרגלי רבנו תוך שהוא מבקש סליחה, מחילה וכפרה. באותה שעה נתקדש שמו של הבורא בקרב הגויים שהיו נוכחים באותו מעמד מרטיט.

קרדיט תמונה: שמעון ברכה 120, רישיון CC0 1.0 Universal (Public Domain Dedication), Wikimedia Commons - עבר עריכה

אם ראשונים כמלאכים - הרב הגאון יהודה יהושע חיים צדקה זצ"ל

הגאון רבי יהודה יהושע חיים צדקה זצ"ל - נולד ב-ג' בשבט ה'תר"ע (1910) בירושלים. נקרא ע"ש סבו ר' יהודה סומך מבגדד. השם יהושע התווסף עפ"י חלום של אמו והשם חיים נוסף לאחר שחלה בילדותו. התחנך בת"ת 'בני ציון'. לאחר מכן למד בישיבת 'פורת יוסף'. היה מבחירי תלמידיו של ראש הישיבה הגאון ר' עזרא עטיה. בשנת ה'תרצ"ד (1934) התחתן לראשונה. בשנת ה'תרצ"ז (1937) החל, על פי הוראת רבו, ר' עזרא עטיה, למסור שיעורים בישיבה במקום הגאון ר' אליהו לופס שנפטר באותה שנה. במשך כ-40 שנה שימש את רבו ר' עזרא עטיה, שראה בו את ממשיך דרכו. בשנת ה'תש"ל (1970), לאחר פטירת רבו, התמנה לראש ישיבת 'פורת יוסף', לצד הגאון רבי בן-ציון אבא שאול. היה ממייסדיה של רשת 'מעין החינוך התורני' וממנהיגיה הבולטים של יהדות ספרד בארץ. נודע בגמילות חסדים מופלאה, בענוותנותו, בזהירותו המופלגת בכבוד הזולת, בדאגתו לכלל ולפרט ובגדלותו בנגלה ובנסתר. נפטר ב-י"ב חשוון ה'תשנ"ב (1991). חי כ-81 שנים. ציונו בבית העלמין סנהדריה בירושלים.

אביו: ר' שאול. **אמו:** מרת שמחה (בת פרחא, אחות רשכבה"ג מרן ר' יוסף חיים, ה"ב איש חי). **נשותיו:** מרת פהימה בטאט (זיווג ראשון - נישא בשנת ה'תרצ"ד [1934]), מרת תמר סודרי (זיווג שני - נישא בשנת ה'תשל"ט [1979]). **בניו:** ר' משה (ממשיך דרכו כראש ישיבת 'פורת יוסף'), ר' דוד (רבה הראשי של פרדס חנה-כרכור), ר' אליהו (ראש כולל 'דורשי תורה' ברמת גן), ר' שאול (ר"מ בישיבת 'פורת יוסף'), ר' שלמה (ר"מ בישיבת 'פורת יוסף'), מרת סימה (נישאה לגאון רבי יעקב שכנז, מו"ץ בעדה החרדית הספרדית). **חתנו:** ר' אבנר מרציאנו (אב"ד וראש כולל בירושלים). **מרבתי:** הגאונים ר' עזרא עטיה, ר' שלמה עבו מזרחי, ר' דוד הלוי יונגרייז, ר' יעקב חיים סופר, ר' יוסף שלוש. **מתלמידיו:** הגאונים ר' בן-ציון אבא שאול, מרן ר' עובדיה יוסף, מרן ר' מרדכי אליהו (בן אחותו), ר' יהודה מועלם, ר' עמרם אזולאי, ר' ברוך בן חיים, ר' עזרא עדס, ר' יוסף עדס, ר' יעקב תופיק אביעזרי, ר' ראובן שרבני, ר' בן-ציון מוצפי, ר' אליהו טופיק, ר' ברוך שרגא, ר' מנצור בן שמעון. **מספריו:** **יקול יהודה** - דרושים על פרשיות השבוע וחידושים על הש"ס.

רבינו חנן את בניו ותלמידיו להיגמל בכל יכולתם **מסיפור לשון הרע ומרכילות**. באחד המבחנים הפומביים שערך לתלמידים, אשר גרסו בעל-פה מסכתות שלמות, לאחר שקרא הבחור המסיים את 'הדן' והגיע למילים "**שתהא תורתך אומנותנו בעולם הזה, ותהי עימנו בעולם הבא**", רבינו שאל: "מה פשר הבקשה: '**ותהי עימנו לעולם הבא**'? וכי לא פשיטא, שאדם הגורס ושונה מסכת לשמה, שהתורה תהיה עמו בוודאי גם לעולם הבא?". נאנח הרב ופירש: "אלא לפי שמובא ב'חובת הלבבות', **שהמדבר לשון הרע, לעתיד ייטלו ממנו את כל זכויותיו אשר עשה**: מצוות ומעשים טובים ויזקפו כולם לזכות אותו האיש שדיבר עליו. נמצא שיש מציאות כזאת שאדם למד תורה בעולם הזה, ואינה עומדת לו בעולם הבא, כי נלקחה ממנו וניתנה לחברו. אם כן, שפיר קא מצלינן הכי 'ותהי עימנו לעולם הבא', דהיינו **שלא ניכשל ח"ו בלשון הרע**".

רבינו התנזר מהבלי העולם הזה והסתפק במועט. פעמים רבות נהג בשעת אכילתו לעשות את 'סיגוף הראב"ד' כלומר שהפסיק באמצע אכילתו. בימי שני וחמישי נמנע מאכילת בשר. **ביתו היה צנוע ופשוט ואף ספה לא הייתה בה**. פעם הציעה אשתו לקנות מקרר. ענה לה רבנו: "**מצות כתיבת ספר תורה לא קיימתי עדיין, ואלך ואקנה מקרר?**". ואכן, רק לאחר שזכה לקיים מצות כתיבת ספר תורה - קנה מקרר.

באחרית ימיו, כשהיה חלוש, היה צריך לנסוע למקום רחוק. בני הבית ביקשו להשיג עבורו **מכונית ממוזגת, מכיוון שהיו ימי קיץ חמים ביותר**. רבינו סירב בתוקף ואמר, כי אין לו צורך במזגן מכיוון שאפשר לפתוח חלון, ואמר: "**האם ברצונכם שאקבל את שכרי בעולם הזה ח"ו? כל מה שהאדם נהנה בעולם הזה, יורד משכרו לעולם הבא, ולכן, צריכים רק את צרכינו, ולא יותר!**". רבינו חי את העולם הזה כפרוזדור, כיוון שידע, שחי העולם הבא הם העיקר. כך חנן את תלמידיו, שניהגו בצניעות ויסתפקו במועט ולא ירדפו אחר מותרות.

מעשה שירד הרב מירושלים עם בני המשפחה להרצליה כדי להשתתף בשמחת נישואין של אחד מקרוביו. כשחזר לירושלים אחרי החתונה, **השעה היתה קרובה לחצות**. למרות זאת הרב אמר לנהג שיוריד תחילה את בני לווייתו סמוך למעונו, ורק לאחר מכן יביא אותו לאולמי 'נוף ירושלים' בפאתי שכונת בית הכרם. לאחר מכן ביקש, מבן אחותו שיתלווה אליו. אחיינו שאל אותו: "להיכן?" השיבו: "לשמח חתן וכלה". חזר ושאל האחייני: "כעת?". הרב ענה: "בוודאי, גם אם יראה אותנו רק אחד מבני המשפחה - דינו!". התמלא הצעיר סקרנות: "מי הם החתן והכלה?". סח רבינו, **שהחתן הוא בחור יתום מאמו, ואלמלא דחקו בו הקרובים מהרצליה לבוא ושלחו מכונית להסיעו מן הבית, היה נשאר בירושלים כדי להשתתף בחופת היתום**. כשהגיעו לאולמי 'נוף ירושלים', מצאו את האורחים יושבים ומברכים ברכת המזון. אחר כך נודע להם, שבזמן החופה אבד שטר הכתובה, ועד שהשיגו טופס אחר חלפו יותר משעתיים, לכן התאחרו כל כך בסעודה.. הופעת רבינו בשעה כזאת גרמה להתרגשות רבה. החתן בכבודו ובעצמו קם ממקומו וחש לקראתו בשמחה.

עוד הרבה אנשים קמו מכיסאותיהם כדי להקביל פניו. הושיבוהו בראש. מיד פנה לבן-לווייתו ואמר: "ניטול ידיים ונאכל כזית, הלא כן?". מיד הביאו לפניו נטלה עם ספל מים. הרב בצע על הפת. אחר הורה לבן-אחותו שישב לצדו שיברך על המזון, בעוד הוא עצמו נוטל בידיו את הכוס, ומברך בגילה את כל שש ברכות הנישואין. הרב גם נשא דברי ברכה קצרים, דרשה מלבבת, ויצא במחול עם החתן וכל הקהל סביבם, והשמחה פרצה מן הלבבות עד השמיים. **אבי החתן ודודיו היו כל כך נרגשים, עד שזלגו עיניהם דמעות של אושר וגיל**. אמר אז רבנו: "גם את הדמעות האלה, הקב"ה הוא סופר ומניח בבית גנזיו". ובפנותו אל מלווהו הזכיר לו: "**הנה זכינו באמת לשמח חתן וכלה**".

בערוב ימיו גם לאחר שתקפו את הצדיק חוליים קשים, לא שינה ממנהגו לשאת מדברותיו בקרב העם. תלמידיו שאלו אותו: "מדוע אינו חדל מכך כדי לשמור על בריאות גופו, אחר שנצטווה על ידי הרופאים להרבות במנוחה?" השיב הרב: "וכי ידעתם איזו אחריות אני מקבל עלי אם אנוח? וכי אפשר לדעת אלו תוצאות ישנן לדרשה אחת? מקרוב בא איי יהודי בעל חזות חרדית מובהקת, כשהוא מוקף בילדיו, זרע ברך ה'. הוא סיפר שבעבר הלא רחוק היה חילוני גמור, אבל בהשפעת דרשה אחת שלי בשכונת 'קטמון', חזר בתשובה והציל את עצמו ואנשי ביתו מדרת שחת...".

קרדיט תמונה: Hartkhh | CC BY-SA 3.0 | Wikimedia Commons

האדמו"ר הרב משה הלברשטאם משינאווא זצ"ל - נולד ב-ט' באב ה'תר"ב (1842) בגליציה. נקרא על שם זקנו מצד אימו, הגה"ק ר' משה טייטלבוים (בעל הישמח משה), שנפטר שנה קודם לכן. רבינו התייתם מאימו בגיל צעיר ונשלח ללמוד אצל דודו, הגאון הרה"ק ר' משה אונגאר מצאנז (חתן הרה"ק בעל הדברי חיים), כדי לעודדו ולרוממו, וגדל גם על ברכי סבו הגדול. משחר ילדותו היה חלש מאוד. כל ימיו התקשה לעכל את מזונותיו. כתוצאה מכך הקיא את כל אשר ניתן לפיו, ואפילו מים. בעקבות זאת נעשה כחוש וחלש מאוד, ונאלץ לשכב על מיטתו רוב שעות היום. מצב בריאותו היה כה רופף, עד שהיה נתון לסכנת חיים יומיומית. בנוסף נהג בקדושה ובפרישות גדולה, ולא היה ישן יותר מחצי שעה ברציפות. מעולם לא הוריד את ידיו מתחת למתניו, ומעודו הקפיד להוציא את ידיו מחוץ לשמיכתו.

למרות חולשת גופו לא נמנע מלעבוד את קונו במסירות נפש ובהתלהבות עצומה. פעמים רבות, בשעת התפילה, נאלצו להזעיק אנשים שיבצעו לו עיסוי לב. לאחר נישואיו התגורר תקופה מסוימת בבריגל, סמוך על שולחן חותנו, שם בלט בגינוני קדושה. בהמשך חזר לשינאווא, ואביו מסר לידינו את הרבנות מספר שנים לפני פטירתו. לאחר פטירת אביו, בו' בטבת ה'תרנ"ט (1898), נבחר רבינו לרבה הרשמי של שינאווא. היה האדמו"ר השני בשושלת חסידות שינאווא. התפרסם בכל הגלילות כרב, כמורה הוראה מובהק וכגדול בתורה ובהלכה. לפני פרוץ מלחמת העולם הראשונה עבר לווינה, בירת אוסטריה. כאשר הגיעו אליו חייילים יהודים לקבל את ברכתו, היה בוכה מאוד ומשתתף בסבלם. הם זכו לקרבה מיוחדת והיו הראשונים לקבל את השירים. עם תום מלחמת העולם הראשונה שב לצאנז, אך לאחר זמן קצר נפטר.

ענוותן מופלא. רבים פנו אליו ונושעו. מלומד בניסים. בעל רוח הקודש. כל ימי חייו עמל להסתיר את גדולתו וקדושתו מעיני הבריות. הרבה בצרכי צדקה. האמת הייתה נר לרגליו. נפטר בערב שבת קודש, י"ב חשוון ה'תרע"ט (1918). חי כ-76 שנים. ציונו באוהל אדמו"רי צאנז. בנו, ר' אריה לייבוש מרדכי, מילא את מקומו באדמו"רות.

סבא (מצד האב): האדמו"ר ר' חיים מצאנז (בעל הדברי חיים). **אביו:** האדמו"ר ר' יחזקאל שרגא (מייסד חסידות שינאווא ומח"ס דברי יחזקאל). **אמו:** מרת דבורה יוטא (בת הגאון ר' מרדכי זילברשטיין, אב"ד הולשיץ). **אשתו:** מרת אסתר מינדל (בת הגביר החסיד ר' מאיר צבי הירש טננבוים מבריגל). **מרביותיו:** האדמו"ר ר' חיים מצאנז (זקנו), הגאון ר' משה אונגאר מצאנז (דודו). **ילדיו:** האדמו"ר ר' אריה לייבוש מרדכי (מילא את מקום אביו באדמו"רות שינאווא), האדמו"ר ר' דוד (כיהן כרב בסוקולוב פודלסקי וכאדמו"ר בווינה), מרת מרים (נישאה לר' יעקב יצחק בידרמן משידלובצה), מרת יוטא (נישאה לר' יעקב תאומים-פרנקל מקולושיץ), מרת חיה חנה (נישאה לאדמו"ר ר' יעקב שמשון קנר, אב"ד צ'נוב), מרת פייגא (נישאה לאדמו"ר ר' אלימלך בינדיגר מדעש), מרת ביילא (נישאה לר' בן ציון אונגר מצאנז-דומברובה).

רבינו היה איש מופת והתפרסם בכל גלילות המדינה ומעבר לה בגודל כוח ברכותיו. בעיר צאנז גר יהודי בשם ר' יהודה לייב לוסטגי, שהיה אהוד מאוד על יושבי העיר. לימים הסתבר בעסקיו והוזמן למשפט פלילי. מכיוון שהקטגור היה שונא ישראל מובהק, ר' יהודה חשש לתוצאות המשפט. ביום המיועד למשפט נכנס אל רבינו וקיבל את ברכת קודשו כאשר רבינו הוסיף בברכתו שיהיה לקטגור מפלה! כאשר הקטגור עמד לשאת את דבריו בעת המשפט, הוא צנח לפתע ארצה ומת בו במקום במיתה חטופה. כל הנוכחים ראו כי יד ה' היתה בו והיה קידוש ה' גדול בקרב כל יושבי המחוז.

לחסיד אחד היו ניירות ערך בבורסה. אחרי מלחמת העולם הראשונה המניות ירדו הרבה מאוד. הוא רצה לשמוע את חוות דעתו של בנו של רבינו אם למכור את ניירות הערך שברשותו. הבן לא השיב לו מיד. אחרי זמן הבן הלך לציון אביו (רבינו) והזכיר אותו שם. אביו התגלה לו בחלום ואמר שהחסיד לא ימכור את המניות עד יום פלוני. המניות התחילו לעלות מעלה מעלה עד אותו יום. אז מכר את כל המניות. תיכף לאחר מכן המניות ירדו שוב מטה מטה.

הרה"ח ר' בנציון פריינד היה סוחר של פטריות. כשראה שמחירן יורד, חשש שיפסיד את ממונו, ולכן רצה למכור אותן מהר ככל האפשר. הוא התייעץ עם רבינו. הצדיק הורה לו שלא ימכור עכשיו אלא ימתין לשנה הבאה ואז ימכור ברווח. ר' בנציון עשה כאשר רבינו אמר. בשנה לאחר מכן לא גדלו פטריות. הוא מכר את הפטריות במחיר גבוה מאוד והתעשר מאוד.

אישה אחת מקליינוורדיין חלתה פעם במחלה אנושה. הרופאים אמרו שיש לה גידול בראש רח"ל וחייבים לנתח אותה. בני משפחתה באו לרבינו מצויידים בחוות דעת הרופאים והפצירו בו כי יברך אותה ברפואה שלימה ושהניתוח יעבור בשלום שכן הרופאים אמרו שקיים סיכון גדול בעשיית הניתוח. רבינו אמר להם: "הם אינם יודעים מה שהם אומרים". כך חזרו דבריו ונשנו גם בפני האישה החולה בעצמה שבאה וביקשה את ברכתו. ביום שהניתוח היה אמור להתקיים, התחיל לפתע לזוב מוגלה עם דם מאוזנה עד שהגידול נעלם לגמרי! הרופאים שלא האמינו למראה עיניהם הודו ואמרו כי יד ה' היתה כאן.

רבינו הבחין פעם אחת באחד מחסידיו כיצד הוא נוטל מעט מלח מעל השולחן ונותן על מאכלו. רבינו פנה אליו ואמר: "מלח הינו תאוה ככל התאוות! מימי לא המלחתי דבר מאכל".

הצדיק הרב חיים וואלקין זצ"ל - נולד לאחר מלחמת העולם השנייה ב-ד' תשרי ה'תש"ו (1945) בשאנגחאי שבסין. משפחתו נמלטה מהנאצים יחד עם בני ישיבת מיר מוויילנה ליפן ומשם באוניה לסיין. נקרא על שם דודו, הגאון ר' חיים וואלקין שכינה כראש הישיבה האחרון של ישיבת וולוז'ין. בשנת ה'תש"ו (1946) משפחתו עזבה את סיין לעברה ארה"ב שם התיישבה בשכונת קראון הייטס שבברוקלין. רבינו התחיל את לימודיו בישיבת רבינו חיים ברלין שבברוקלין. כבר בצעירותו נודע כילד ברוך כשרונות. בעיקר זכה להתעלות לדרגתו כגדול ישראל בזכות התמדתו הבלתי פוסקת. עבודת המידות העצומה שלו לראות רק את הטוב בכל יהודי. לאחר מכן עבר ללמוד בישיבת טלז שבקליבלנד שבארה"ב. לאחר נישואיו בשנת ה'תשכ"ז (1967) עלה לישראל והתיישב בירושלים. שם קבע את לימודיו בישיבת מיר.

לאחר כ-15 שנות לימוד בישיבת מיר התמנה לכהן כרב בישיבת 'אש התורה' בעיר העתיקה בירושלים. בהמשך כיהן כמשגיח בישיבת 'בית שמואל' ובישיבת 'אור ישראל' שבפתח-תקווה. נלחם למען השבת. יצא להפגין נגד פתיחת קולנוע בשבת ונגזר עליו מאסר על תנאי. בשנת ה'תשמ"ט (1989) לאחר פטירת המשגיח הגאון ר' מאיר חדש התמנה למשגיח בישיבת 'עטרת ישראל'. בסוף ימיו הקים את ישיבת בית אהרון ששכנה בבית מדרשו בנועם השם סמוך לביתו. שימש כיהן כנשיא ומייסד מוסדות 'כנסת ישראל'. לאחר פטירת הגאון רבי אברהם פאם (ראש מועצת גדולי התורה בארה"ב) שימש כממלא מקומו בתפקיד נשיא רשת החינוך 'שובו'. נחשב מאחורני בעלי המוסר בדורו והלך בדרכו של רבו הגאון רבי חיים שמואלביץ זצוק"ל.

העניק יחס אישי לכל תלמיד. העמיד תלמידים הרבה, תלמידיו חשו במחיצתו כבנים ממש, והיה מלווה אותם בהכוונה עיצה וסיוע בכל שלב משלבי חייהם. נודע כאבי תנועת קירוב הרחוקים בדור האחרון, הן בישיבת 'אש התורה' שם קירב רבים רבים לתורה, והן במוסדות שובו וכנסת ישראל שעמדו תחת הנהגתו ורבים התקרבו לתורה מכוח דמותו, הנהיג 'ועדים' פרטיים קצרים. מסר שיעורים שבועיים בשפה האנגלית. תחת הנהגתו נפתח בטורונטו שבקנדה תלמוד תורה לבנים. נפטר ב-י"ב חשוון ה'תשפ"ג (2022). חי כ-77 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. רבבות רבבות השתתפו במסע הלווית הענק בו השתתפו מכלל החוגים והעדות. ספדו למרן המשגיח זיע"א ידידו הגדולים הגאון רבי דוד יוסף (בנו של מרן הרב עובדיה יוסף זיע"א), האדמו"ר רבי שלמה בוסו (נכד הבבא סאלי זיע"א), ראשי ישיבת מיר הרב ברוך אזרחי ועוד. בנו, הגאון ר' שמואל דוד ממלא את מקומו.

סבא (מצד האב): הגאון הרב אהרן (כיהן כרבה של העיר פינסק שבבלארוס). **אבי סבתו (מצד אמו):** הגאון הרב משה לנדינסקי (ראש ישיבת ראדין). **אביו:** הגאון ר' שמואל דוד (גאב"ד לוקטש. מתלמידיו של מרן החפץ חיים, ממנהיגי ועד ההצלה של יהדות אירופה. התפרסם בטיפולו המסור בפליטים. בארה"ב הקים בית-כנסת למשפחות הפליטים). **אשתו:** מרת הני לבית אנגל (נכדת הרב דוד צבי זילברשטיין). **ילדיו:** הגאונים ר' שמואל דוד, רבי אהרון ורבי אביגדור. **חתנו:** הגאון רבי יוסף דב הלוי שליידר (מראשי ישיבת תורת חיים). **חברותא:** הצדיק ר' שמואל יעקב בורנשטיין. **מתלמידיו:** האדמו"ר הצדיק רבי ישראל יהודיף, הגאון רבי שלמה יעקבוביץ ר"י אוצר התורה, הרב יעקב דינר (מנכ"ל כנסת ישראל). **מרבותיו:** הצדיקים הרב חיים שמואלביץ (רבו המובהק), הרב יצחק הוטנר, הרב אלעזר מנחם שך שאף מינה אותו לתפקידיו הרמים בעולם התורה. **מספריו:** **ידעת חיים** - מאמרים ושיחות מוסר בדרכי הנהגת האדם ועל החגים ראש השנה ויום כיפור.

בנו הגאון רבי שמואל דוד סיפר: פעם אחד מתלמידי המשגיח שבזמן שהיה בישיבה באחד הערבים הרגיש רגש של דכדוך, היה רחוק מביתו עדיין נער צעיר, וחסרה לו תחושת החמימות והביתיות. הוא החליט לעלות למשגיח באמתלה שרוצה להתיעץ על משהו, הוא נכנס לבית וביקש אם יכול להתיעץ עם המשגיח, והמשגיח אמר לו בינתיים שב והמתן כאן בסלון ואני כבר אגיע, והוא שומע מהמטבח קולות ורעשים, ואחרי כמה דקות המשגיח מגיע עם מגש ועליו חתוכים עוגות וכל מיני מאפה, [כידוע הנהגתו להגיש בפני התלמידים הכל באופן המכובד ביותר בכלי הגשה וכיוצא ב], ולזה נלווה כוס קפה חם. המשגיח אומר לתלמיד לפני שאתה שופך את ליבך דבר ראשון השבע את נפשך, תאכל ממני המזונות שתה מן הקפה, ותוך כדי ספר לי קצת איך הולך בישיבה, איך אתה חש, ובהמשך כמובן תוכל להתיעץ במה שרצית. פגשתי את הבחור מיד אח"כ, אמר לי וקי אביך נביא, הלא זה מה שהיה נצרך לי, מעט חמימות אכפתיות, קצת להשביע את נפשי, אבל לא היה נעים לי להפגין חולשה, אבל המשגיח מיד הבין מה הוא הדבר שבאמת הייתי צריך, זה אבא, זה לב שחש ומרגיש.

מרן הרב נודע כאוהב ישראל אמיתי, מעולם לא דיבר סרה על אף יהודי. תמיד ראה את הטוב בכל אדם באשר הוא ולא משנה מה מצבו הרוחני. כשהיו באים בפני מרן הרב זצ"ל ומספרים לו שהם נמצאים בצרה או בצער הרב היה מתמלא עצב ומשתתף בצערם. לעיתים רבות פרץ בבכי בגלל צערו וצרתו של השני.

בנו הרב אהרון סיפר: בסוכות האחרון לחייו, אני חשבתי שאסור לו לצאת מהבית והוא אמר לי יש אנשים שמחכים לי בגבעה הצרפתית, והמרא דאתא שם הוא ת"ח גדול, והולכים. אבא לא הצליח בקושי לעמוד על הרגליים, זה היה פחות מחודש לפני הפטירה, אבל איפה שיש לתת- אבא הולך. (מעובד מתוך תורת מבושר- ספר זיכרון על המשגיח)

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
ויש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה **PnineZadikim@gmail.com****

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים